

- LÖGREGLU -

MAÐURINN

1. tbl. - 2010

Ritstjóri og
ábyrgðarmaður:
Snorri Magnússon
formaður LL

Stefanía Vigfúsdóttir
skrifstofustjóri

Prófkörk:
Atli Steinn Guðmundsson

Forsíðumyndina tók Júlíus
Sigurjónsson

Lögreglumaðurinn
er gefinn út af Landssam-
bandi lögreglumanna

Netfang ll@bsrb.is

www.ll.bsrb.is

Efnisyfirlit...

Viðhorf lögreglumanna til þolenda afbrota og tengsl þeirra við starfsprot	4
Félagastuðningur: kreppa og fjárhagsvandi	10
Meðferð kærumála og kvartana á hendur starfsmönnum lögreglu	14
Forgangsakstur	20
Íþróttir	26

Efni til birtingar í Lögreglumanninum

- ◆ Aðsendar greinar sem birtar eru í blaðinu skulu merktar höfundu. Greinin lýsir skoðun höfundar en ekki stjórnar LL.
- ◆ Forðist skammstafanir.
- ◆ Sendið gjarnan með myndir, stafrænar myndir eiga að vera í jpg formati.
- ◆ Vinsamlega látið fylgja með stöður, nafn, fastanúmer ef um lögreglumenn er að ræða, vinnustað, heimili og GSM númer sem hægt er að ná í viðkomandi.
- ◆ Ritstjóri fer í gegnum allt aðsent efni. Að þeirri vinnu lokinni fær sendandi að vita hvort efnið birtist í blaðinu eða ekki.
- ◆ Samþykkt efni verður ritstýrt á þann hátt að það passi við efnið sem ætlast er til að birtist í blaðinu.
- ◆ Leyfi til birtingar efnis úr blaðinu er einungs veitt sé þess getið hvaðan það er fengið.

Hvað kostar það!

Þá er komið að því! Frumvarp til breytinga á lögreglulögum hefur verið lagt fram á Alþingi Íslendinga. Til stendur að gera skipulagsbreytingar í lögreglu sem miða að því að fækka, stækka, efla og bæta lögregluembættin í landinu! Hefur einhver heyrt þessi orð áður? Breytingarnar nú snúa að því að fækka lögregluembættunum í landinu úr fimmtán í sex auk embættis Ríkislögreglustjóra og skólástjóra Lögregluskóla ríkisins. Skipulagsbreytingarnar, sem farið var í árið 2007, hafa af sumum verið kallaðar „lúxusbreytingar“. Nú kveður hinsvegar við annan tón eða eins og segir í greinargerð starfshóps um sameiningu lögreglunnar, sem skilað var til dómsmálaráðherra í október 2009.

„Í ljósi góðrar reynslu af fækkun lögregluumdæma ákvað dómsmálaráðherra að fara yfir stofnanauppbyggingu innan lögreglunnar, ásamt umdæma- og verkefnaskiptingu. Slik endurskoðun er brýn í ljósi erfiðra aðstæðna í fjármálum ríkisins. Leita þarf leiða til að þeir fjármunir sem veitt er til löggæslu nýtist sem allra best. Markmið skipulagsbreytinga eru ekki síst að auka möguleika til að mæta lægri fjárveitingum með hagræðingu fremur en niðurskurði þjónustu.“

Hér er s.s. ekki verið að fara í „lúxusbreytingar“. Breytingarnar eru fyrst og fremst knúnar áfram af fjárhagslegum ástæðum enda öllum ljós sú erfiða staða sem blasir við í ríkisfjármálum.

Ég leyfi mér að fullyrða hér að þeir séu fáir lögreglumennirnir, sem kannast við það að breytingarnar 2007 hafi verið „lúxusbreytingar“. Þeir eru ábyggilega jafnfáir sem kannast við það að fjármunir til löggæslu hafi ekki verið vel nýttir og til hins ýtrasta!

Lögreglan hefur gengið í gegnum ýmsar skipulagsbreytingar í áranna rás, allt frá niðurlagningu Rannsóknarlögreglu ríkisins árið 1997 og raunar löngu fyrir þann tíma. Í yfirliti um þessar skipulagsbreytingar, sem er að finna á heimasíðu LL, má lesa eftirfarandi úr umsögnum fjárlagaskrifstofu fjármálaráðuneytisins vegna þeirra skipulagsbreytinga sem lögreglan hefur og er að ganga í gegnum:

1997 – Gert var ráð fyrir því að kostnaðarauki á ári, með þessum breytingum, yrði 5 - 19,5 m.kr.

2007 – Gert var ráð fyrir innbyrðis hagræðingu í löggæslugeiranum, með þessum breytingum og því var áætlaður kostnaðarauki vegna þeirra 0,- kr.

2010 – Gert er ráð fyrir því að heildarsparnaður geti verið á bilinu 330 – 450 m.kr. á ári, allt eftir því hvað starfsmönnum verður fækkað mikið!

Í sameiningaráformum ríkisstjórnarinnar er gert ráð fyrir að hagræði, vegna sameininga ríkisstofnana geti orðið á bilinu 10 – 15% og væri sparnaðurinn, í lögreglu, þá á bilinu 700 – 1.000 m.kr!

Engar upplýsingar virðast liggja fyrir um það nokkursstaðar hvað skipulagsbreytingar í lögreglu hafa kostað hingað til. Heyrst hafa raddir í fjölmöldum sem fullyrða að breytingarnar kosti ekkert og hægt sé að veita mun betri þjónustu með minni tilkostnaði! En er það í raun svo? Er það þá þannig að það hafi í raun verið eitthvert brúðl í rekstri lögreglu hingað til?

Á hinum Norðurlöndunum hafa einnig átt sér stað skipulagsbreytingar á sömu eða svipuðum nótum og hingað til hefur verið að gerast hér á landi, þ.e. fækkun og stækkun embætta.

Í leiðara sínum í 2. tbl. 2010 af „Dansk Politi“, fagtímariti Landssambands danskra lögreglumanna (Politiforbundet), skrifaði Peter Ibsen, formaður PF, eftirfarandi:

„Neyðin kennir naktri konu að spinna. Í Noregi hefur lögreglan þekkt neyð nánast alveg síðan hún gekk í gegnum miklar skipulagsbreytingar fyrir nærri átta árum. Kostnaðurinn við skipulagsbreytingarnar þar hefur verið stórlega vanáætlaður og á þessum átta árum hefur stöðugt þurft að breyta til, laga og endurfjármagna lögregluna [...]

Lögreglan hefur ekki sést á götunum, ósýnileg, launin hafa lækkað og lögreglan hefur verið stórlega undirmönnuð og ofurseld mikilli yfirvinnu.

Hljómar þetta kunnuglega?“

Nokkru síðar í leiðara sínum segir Peter frá því að í Noregi sé að fara í gang vinnna við að finna út úr því hvað allar þessar skipulagsbreytingar hafa í raun kostað skattgreiðendur og jafnframt að hann gæti hugsað sér að slík

könnun yrði framkvæmd í Danmörku. Það væri fróðlegt að sjá útkomuna úr slíkri könnun hér á landi! LL mun leita eftir því við Landssambönd lögreglumanna í Noregi og Danmörku að eiga samstarf um framkvæmd slíkrar könnunar hér á landi.

Til að sátt náist um framtíðarsýn í löggæslumálum, hvort sem það er hér á landi eða annarsstaðar, þarf að vera til staðar einhver stefnumörkun. Stefnumörkun til framtíðar. Til að hægt sé að vinna slíka framtíðarsýn þurfa að vera til staðar einhver markmið. Til að hægt sé að setja slík markmið þarf að liggja fyrir hvað það er sem ætlast er til af lögreglu ekki bara í nútíð og ekki eingöngu m.t.t. kostnaðar. LL hefur lagt á það áherslu, í sínum málflutningi, að til að hægt sé að átta sig á þeim kostnaði sem af því hlýst að halda úti löggæslu þurfi að vera til staðar ákveðnar grunnforsendur. Þær grunnforsendur þarf, að mati LL, að setja niður í eftirfarandi röð:

Skilgreina þarf ÖRYGGISSTIG á Íslandi, þ.e. hvaða öryggi Íslendingar eiga að búa við;

Skilgreina þarf ÞJÓNUSTUSTIG lögreglu, þ.e. hvaða þjónustu lögregla eigi að veita.

Þegar þessar tvær grunnskilgreiningar liggja fyrir – og það er að mati LL í hlutverki Alþingis að ganga frá þessum skilgreiningum – er fyrst hægt að fara í það að áætla:

MANNAFLAPÖRF lögreglu út frá skilgreindum öryggis- og þjónustustigum

Loks þegar ofangreindar þrjár meginskilgreiningar liggja fyrir er fyrst hægt að ákvarða:

FJÁRVEITINGAR til lögreglu í samræmi við ofangreindar þrjár meginskilgreiningar.

Staðan er þannig í dag að við vitum hve miklum fjármunum er varið í löggæslu á Íslandi. Það er nákvæmlega skilgreint í fjárlögum. Við höfum hinsvegar ekki hugmynd um það hvort þessir fjármunir hrökkvi til þess sem lögreglu er ætlað að gera hverju sinni né hvort þessir fjármunir eru rétt áætlaðir í fjárlögum. Af því leiðir einfaldlega að við höfum ekki hugmynd um hvað það kostar að reka lögreglu! Þessi staðreynd er afleiðing af vöntun á framtíðarsýn og grunnskilgreiningum. Við vitum ekki hvað það kostar í raun að halda úti löggæslu á Íslandi?

Snorri Magnússon
formaður LL

Viðhorf lögreglumanna til þolenda og tengsl þeirra við starfsþrot

Helga Lára Haarde

Viðhorf lögreglumanna til þolenda afbrota hefur verið lítið rannsakað á Íslandi en það er mikilvægt fyrir lögreglumenn að þekkja til og skilja mismunandi hegðun þolenda. Af þeim sökum kviknaði áhugi hjá mér til að kanna viðhorf íslenskra lögreglumanna til þolenda. Í samstarfi við Ólaf Örn Bragason, sálfræðing hjá embætti ríkislögreglustjóra, fékk ég því leyfi til að leggja spurningalista fyrir lögreglumenn af öllu landinu. Spurningalistarnir voru lagðir fyrir hjá öllum lögregluembættum á landinu í febrúar og mars árið 2009. Þar sem mikið hafði þá mætt á lögreglumönnum vegna mótmæla hafði ég líka áhuga á að kanna starfsþrot lögreglumanna. Í því samhengi vildi ég líka skoða tengsl starfsþrota við viðhorf lögreglumanna. Rannsókn þessi var liður í BS-ritgerð minni í sálfræði við Háskóla Íslands vorið 2009. Leiðbeinendur mínir voru Friðrik H. Jónsson og Ólafur Örn Bragason. Alls tóku 324 lögreglumenn af öllu landinu þátt í rannsókninni.

Afbrot eru hluti af því samfélagi sem við búum í og hafa þau áhrif á líf þúsunda einstaklinga í íslensku samfélagi á hverju ári. Afleiðingar afbrota fyrir þolendur geta til dæmis verið fjárhagslegt tjón, skemmdir á eignum og líkamlegir áverkar. Ekki eru allar afleiðingar jafnsýnilegar en þunglyndi, reiði, skömm og ótti eru meðal þeirra afleiðinga sem geta verið mjög lang-

vinnar (Cook og fleiri, 1999). Viðbrögð sem þolendur sýna við afbrotum geta verið ansi misjöfn. Sumir virðast geta komið lífi sínu í samt horf aftur eftir áfall, án teljandi erfiðleika, aðrir eiga mun erfiðara með það og sýna ýmis einkenni löngu eftir að atburðurinn átti sér stað. Það virðast þó vera ákveðin einkenni sem koma fram hjá mjög mörgum þolendum alvarlegri afbrota á borð við nauðgun, ofbeldi og rán. Það eru einkenni eins doði, einbeitingarskortur, afneitun, öryggisleysi og hjálparleysi. Einnig finna sumir fyrir líkamlegum viðbrögðum eins og niðurgangi, höfuðverk og svo framvegis. Þau viðbrögð og sú viðleitni sem þolendur afbrota fá hjá lögreglu geta haft áhrif á sjálfstraust þeirra og getu til að byggja sig upp á nýjan leik. Ef þolandi mætir ásakandi viðhorfi og vantrú hjá lögreglu getur það ýtt undir þá skoðun að hann sé ekki þess verður að fá aðstoð og að hann eigi sök á afbrotinu. Ef hins vegar þolandi mætir umhyggju og skilningi hjá lögreglu á hann auðveldara með að trúá því að hann geti verið öruggur í framtíðinni (Stephens og Sinden, 2000).

Viðhorf til þolenda

Staðalímyndir um þolendur

Fólk virðist hafa ákveðnar hugmyndir um þolendur afbrota og býst við ákveðnum viðbrögðum og ákveðinni hegðun. Fólk væntir þess einnig að þau séu í

afbrot

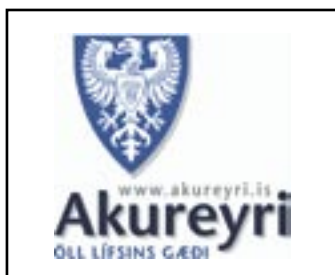
Lögreglumenn og staðalímyndir

Það er ekki einungis venjulegt fólk sem lætur stjórnast að miklu leyti af tilfinningalegum viðbrögðum þegar það metur trúverðuleika þolenda. Bollingmo, Wessel, Eilertsen og Magnussen (2008) sýndu fram á að lögreglumenn láta líka stjórnast af sömu staðalímyndum um eðlilega hegðun þolenda. Lögreglumennirnir voru ómeðvitaðir um hvernig þeir stjórnust af staðalímyndum og töldu sjálfir að tilfinningar þolenda hefðu ekki áhrif á mat þeirra.

Falskar ásakanir (*false allegations*) hafa nokkuð verið rannsakaðar, en með því er átt við fullyrðingu sem ekki er sönn og sett fram í þeim tilgangi að blekkja (Gibbon, 1998). Karl Ask (2008) lagði spurningalista fyrir sænska lögreglumenn og saksóknara til að meta viðhorf þeirra til þolenda afbrota. Að mati lögreglumanna og saksóknara í rannsókn Ask (2008) þótti það líklegra að ásakanir um nauðgun og rán væru falskar (meint afbrot átti sér ekki stað) heldur en ásakanir

samræmi við alvöru afbrotsins. Rose, Nadler og Clark (2006) sýndu fram á að fólk býst við því að þolendur muni sýna viðbrögð sem eru í samræmi við alvöru afbrotsins. Kaufmann, Drevland, Wessel, Overskeid og Magnussen (2003) rannsökuðu mat á trúverðuleika þolenda þegar þeir báru vitni. Þau vitni sem sýndu tilfinningar sem voru ekki í samræmi við það sem ætla mætti út frá alvöru afbrotsins, voru álitin minna trúverðug. Þau vitni sem sýndu tilfinningar, sem ætla mætti að væru eðlilegar í samræmi við alvöru afbrotsins, voru álitin meira trúverðug. Þau voru frekar talin vera að segja satt. Áhugavert var einnig að þátttakendur voru algjörlega ómeðvitaðir um hvaða áhrif tilfinningaleg viðbrögð vitna höfðu á mat þeirra. Aðspurðir sögðu þeir að formið og innihaldið hefðu haft jafnmikil áhrif á mat þeirra (Kaufmann og fleiri, 2003).

Estirtaldir aðilar óska lögreglumönnum velfarnadar í starfi

Reykjavík

A. Wendel ehf.
Tangarhöfða 1
Alefli ehf. - Byggingaverktakar
Parabakka 2
Allrahanda ehf.
Hafnarstræti 20
Allt fint ehf.
Hrisateigi 45
Alvarr ehf. - boranir og
verkfæðipjónusta
Skiopholti 68
Alþjóðlegar bifreiðatryggingar
á Íslandi
Borgartúni 35
Antikmunir
Klapparstíg 40
Appelumboðið Skakki turnin
ehf.
Laugavegi 182
Arkis ehf.
Aðalstræti 6
Asia ehf.
Laugavegi 10
Auglýsingastofan Dagsverk ehf.
Tryggvagötu 11
Auglýsingastofan ENNEMM
ehf.
Brautarholti 10
Austur Indíafélagið
Hverfisgötu 56
Árbæjarapótek ehf.
Hraunbæ 115
B.K. flutningar ehf.
Krosshömrum 2
Bakkus ehf.
Héðinsgötu 1
Bernhöfðsbakari ehf.
Bergstaðastræti 13
Bifreiðabyggingar sf.
Tangarhöfða 5
Bifreiðastillingar Nicolai
Faxafeni 12
Bifreiðastjórafélagið Frami
Fellsmúla 24-26
Bifreiðastjórafélagið Sleipnir
Mörkinni 6
Bílaaleigan AKA ehf.
Vagnhöfða 25
Bílamálun ehf.
Hamarshöfða 10
Bílasala Guðfinns
Stórhöfða 15
Bílasmiðurinn hf.
Bíldshöfða 16
Bílfang ehf.
Malarhöfða 2
Bílvirkinn ehf.
Súðarvogi 46
Björnsbakari ehf.
Klapparstíg 3 v/Skúlagötu
Blaðamannafélag Íslands
Síðumúla 23
Blikksmiðurinn hf.
Malarhöfða 8
Blómabúðin Hlíðablóm - Há-
leitisbraut 68
Háaleitisbraut 68
Booztbar/Ísbar
Grandavegi 45
Borgarblástöðin ehf.
Skúlatúni 2
Bókaútgáfan Salka ehf.
Skiopholt 50c

Bókhaldspjónusta Arnar Ing-
ólfssonar ehf.
Nethyl 2a
Bókhaldspjónusta
Gunnars ehf.
Ármúla 29
Bólstrarinn
Langholtsvegi 82
Bólstrun Ásgríms ehf.
Bergstaðarstræti 2
Bólstrunin Miðstræti 5
Miðstræti 5
Bón-Fús
Flétturima 27
Broadway-Arnol.net
Ármúla 9
BSRB
Grettisgötu 89
Búseti
Skeifan 19
Byggingafélag Gylfa og Gunn-
ars hf.
Borgartúni 31
Cabin ehf.
Borgartúni 32
Celtic Cross ehf.
Pósthólf 399
Dalsmiði ehf.
Þykkvabæ 13
Danica sjávarafurðir ehf.
Suðurgötu 10
Dentalstál ehf.
Hverfisgötu 105
E. Ólafsson ehf.
P.O. Box 216
E.F. Ben ehf.
Dugguvogi 17-19
Efling stéttarfélag
Sætúni 1
Efnalaugin Perlan ehf.
Langholtsvegi 113
Elding Hvalaskoðun Reykjavík-
ur ehf.
Ægisgarði 7
Ellen Ingvadóttir lögg. dóm-
túlkur og skjálþýðandi
Brautarholti 28
Endurskoðun
og reikningsskil hf.
Stangarhyl 5
Englar og Rósir ehf.
Lóuhólum 2-6
Farmanna- og fiskimanna-
samband
Íslands
Grensásvegi 13
Faxaflóahafnir
Tryggvagötu 17
Felgur-smiðja ehf.
Axarhöfða 16
Ferð og saga
Grandavegi 36
Félag íslenskra hljómlist-
armanna
Rauðagerði 27
Félag Skipstjórarmanna
Grensásvegi 13
Félagsbústaðir hf.
Hallveigastíg 1
Fínka málningarverktakar ehf.
Norðurási 6
Fjallmenn ehf.
Skútvogvi 12e
Flugþjónustan ehf.
Reykjavíkurlflugvelli

Fótaáðgerðastofa
Reykjavíkur ehf.
Háaleitisbraut 58-60
Frumherji hf.
Hesthálsi 6-8
Fröken Júlía ehf.
Álfabakka 14a
Garðmenn ehf.
Skipasundi 83
Gáski ehf. - Sjúkraþjálfun
Bolholti 8
Gilbert úrsmiður Laugavegi 62
Laugavegi 62
Gistiheimili Snorra
Sturlusonar ehf.
Snorrabraut 61
Gistihúsið Ísafold
Bárugötu 11
Gjögur hf.
Kringlunni 7
Glermenn ehf.
Heiðarási 22
Glóbus hf.
Skútvogvi 1f
Glófaxi ehf. blikksmiðja
Ármúla 42
Gnýr sf.
Stallaseli 3
Grandakaffi ehf.
Grandagarði 101
Grant Thornton endurskoðun
Suðurlandsbraut 20
Grásteinn ehf.
Grimshaga 3
Grensásvegi ehf.
Grensásvegi 24
Guðmundur Jónsson ehf.
Borgartúni 34
Gull- og silfursmiðjan Erna hf.
Skiopholti 3
Gullkistan
Frakkastíg 10
Gullsmiðurinn í Mjódd
Álfabakka 14b
Hafgæði sf.
Fiskislóð 47
Hagi ehf.
Stórhöfða 37
Hamborgarabúllan
- Geirsgötu
Box 131
Haukur Þorsteinsson tann-
læknir
Öðinsgötu 4
Háfell ehf.
Skeifunni 11
Hárgreiðslustofan
Kultura Glæsibæ
Álfheimum 74
Hátækni ehf.
Ármúla 26
Heilsunurinn ehf.
Kirkjuteigi 21
Henson hf.
Brautarholti 24
Hereford steikhús
Laugavegi 53b
HGK ehf.
Laugavegi 13
Hilmar D. Ólafsson ehf.
Langholtsvegi 13
HIS og Hlóllo
Krókhálsi 5
Hibýli og skip ehf.
Hverfisgötu 105

Hjá Jóa Fel.
Holtagarðum
Hjálpræðisherinn á Íslandi
Box 372
Hjólbarðaverkstæði Grafarvogs
Gylfaflöt 3
Hjólbarðaverkstæði Sigurjóns
ehf.
Hátúni 2a
Hlað sf.
Bíldshöfða 12
Hljóðfæraverslun Pálmars Árna
Rangárseli 6
Hókus Pókus
Laugavegi 69
Hótel Leifur Eiríksson ehf.
Skólavörðustíg 45
Hrafnhildur Sigurðardóttir ehf.
Engjategi 5
Hreyfill
Fellsmúla 26
Hreysti ehf.
Skeifunni 19
Hringrás hf.
Klettagörðum 9
Hrimfaxi ehf.
Pósth.9276
HS Píplagur ehf.
Hraunbæ 78
Hugvit hf.
Tunguhálsi 19
HULA Lögmenn ehf.
Suðurlandsbraut 6
Húsaklæðning ehf.
Hólmaslóð 2
Húsasmiðurinn ehf.
Hyrjarhöfða 6
Höfðakaffi ehf.
Vagnhöfða 11
Höfðastál ehf.
Eldshöfða 17d
IB/Nýja Bílahöllin ehf.
Eirhöfða 11
Iceland Travel ehf.
Skútvogvi 13a
Iðntré ehf.
Drághálsi 10
Ísöld ehf.
hillukerfi - www.isold.is
Nethyl 3
Ís-spor hf.
Síðumúla 17
Íþróttafélagið Fylkir
Fylkisvegi 6
Janusbúðin Emla ehf.
Laugavegi 25
JBS ehf. - Nonnabiti
Vættaborgum 24
Jens Guðjónsson hf.
Stigahlíð 45-47
Jóhannes Long
Ljósmyndari
Ásholti 2
Jón og Óskar
Laugavegi 61
JP Lögmenn ehf.
Lágúla 5
Kaffi Sólon
Bankastræti 7a
Kaffibarinn ehf.
Skólavörðustíg 25
Kaffivagninn hf.
Grandagarði 10
Kemis ehf.
Breiðhöfða 15

Kjaran ehf.
Síðumúla 14
Kjúklingastaðurinn Suðurverri
ehf.
Fljótaseli 16
Kjöthöllin Skiopholti 70 ehf.
Skiopholti 70
Knattborðsstofan Klöpp
Faxafeni 12
Knattspyrnusamband Íslands
Laugardal
Kognam - Núðluhúsið ehf.
Laugavegi 59
KOM Almannatengsl
Borgartúni 20
Körund Kort ehf.
Skútvogvi 13
Kr. St. lögmennstofa ehf.
Austurstræti 10a
Kvikk þjónustan ehf.
Bíldshöfða 18 bakhús
Lagarök ehf.
Síðumúla 27
LAG-Lögmenn sf.
Ingólfsstræti 5
Landhelgisgæsla Íslands
Skógarhlíð 14
Landsnet hf.
Gylfaflöt 9
Landsamband slökkviliðs- og
sjúkraflutningamanna
Brautarholti 30
Landsamtök lífeyrissjóða
Sætúni 1
Laugarásvideó ehf.
Dalbraut 1-3
Lausnir Lögmennastofa
Borgartúni 33
Láshúsið ehf.
Bíldshöfða 16
Ljósboginn ehf.
Bíldshöfða 14
Ljósín ehf.
Trönuhólum 14
Lúmex ehf.
Skiopholti 37
Lækjarbrekka
Bankastræti 2
Lögfræðistofa
Reykjavíkur ehf.
Borgartúni 25
Lögfræðistofa Sóleyjargata
17 sf.
Sóleyjargötu 17
Löggarður ehf.
Kringlunni 7, 7. hæð
Lögmennastofan Skiopholti sf.
Bolholti 6
Lögmenn Árbæ - www./skadi.is
Nethyl 2
Lögmenn ehf.
Björgvin Jónsson hdl
Skiopholti 50d
Lögmenn Jónas & Jónas Þór sf.
Stórhöfða 25
Lögregluflélag
Reykjavíkur
Brautarholti 30
Markaðsráð kindakjöts
Bændahöllinni
v/Hagatorg
Marport ehf.
Fossaleyni 16
Málarameistarar ehf.
Logafold 188

um önnur afbrot. Þeir töldu að ein af hverjum fjórum tilkynningum um nauðganir væru falskar ásakanir. Þó að erfitt sé að meta hver raunverulegur fjöldi falskra ásákana er hlýtur það að teljast ansi mikið að löggæslustéttir telji eina af hverjum fjórum ásökunum vera falska. Lögreglumennirnir í rannsókn Ask (2008) töldu einnig að hegðun þolenda eftir afbrot væri mismunandi eftir eðli afbrotsins. Þeir töldu muninn liggja í því að þolendur nauðgana og heimilisofbeldis sýndu oft miklar tilfinningar og væru líklegri til að kenna sjálfum sér um en þolendur annarra ofbeldisbrota. Þetta er ekki í takt við aðrar rannsóknir sem sýna að þolendur nauðgana eru jafnlíklegir til að sýna miklar tilfinningar og að sýna minni tilfinningar og halda ró sinni (Frieze og fleiri, 1987). Niðurstöður Ask (2008) gefa einnig til kynna að lögreglumenn telja, að einhverju marki, að hegðun þolenda og þær tilfinningar sem þeir sýna tengist á einhvern hátt því hvort þeir séu að segja satt. Lögreglumennirnir töldu að hegðun þolenda væri mikilvægt atriði í því að meta trúverðugleika framburðar hans.

Svo virðist því vera að lögreglumenn, líkt og venjulegt fólk, vænti tiltekinnar hegðunar frá þolendum afbrota. Þegar svo þolandi hegðar sér ekki í takt við fyrirframgefnar hugmyndir um hegðun eykur það líkurnar á því að hann verði ekki tekinn trúanlegur.

Starfsþrot (e. burnout)

Með starfsþrotum er átt við þrálát viðbrögð við ýmsum streituvöldum í starfi manns. Þessir streituvaldar eru oft bæði tilfinningalegs og samskiptalegs eðlis (Maslach, 2003).

Þrjár víddir starfsþrota

Maslach telur að starfsþrot mælist í þremur víddum. Þessar þrjár víddir eru þá í fyrsta lagi tilfinningaleg örmögnun (e. *emotional exhaustion*), en með því er átt við að vera tilfinningalega örmagna eftir samskipti við annað fólk, eiga erfitt með að slaka á, vera eirðarlaus og fleira í þeim dúr. Í öðru lagi er hlutgerving (e. *depersonalization/cynicism*), með því er átt við

kaldhæðin viðhorf og neikvæðar tilfinningar í garð annars fólks sem starfsmaður kemst í tæri við. Í þriðja og síðasta lagi er það upplifun á versnandi árangri í starfi (e. *feelings of inefficacy*), en með því er átt við hrakandi getu eða hæfni í starfi eða erfiðleika við að takast á við málefni skjólstæðinga sinna. Þetta leiðir til þess að starfsmaður upplifir sig sem gagnslausan (Maslach, 2003).

Orsakir starfsþrota

Hinar þrjár víddir starfsþrota tengjast starfinu á ólíkan hátt. Tilfinningaleg örmögnun og hlutgerving geta komið fram þegar vinnuálag er mikið. Erfið og tilfinningarík samskipti geta orsakað streitu. Upplifun á versnandi árangri er hins vegar líklegri til að koma fram þegar nauðsynleg úrræði eru ekki til staðar til að klára þau verkefni sem fyrir liggja, til dæmis ekki nægjanlegur tími eða ekki rétt tæki (Maslach, 2003).

Tilgátur

Tilgangurinn með rannsókn minni var fyrst og fremst að skoða viðhorf lögreglumanna til þolenda afbrota og athuga tengsl slíkra viðhorfa við starfsþrot. Helstu tilgátur mínar voru að þátttakendur hefðu fyrirframákveðnar hugmyndir um eðlilega hegðun þolenda og að hegðun þolenda væri á einhvern hátt lýsandi fyrir sannsögli þeirra. Búið var við að munur væri á starfsþrotum þátttakenda eftir embættum sem þeir starfa hjá. Einnig var búið við að þeir sem mældust með mikil starfsþrot væru líklegri til að hafa fyrirframákveðnar hugmyndir um þolendur.

Helstu niðurstöður

Niðurstöður sýndu að þátttakendur höfðu nokkuð fyrirframákveðnar hugmyndir um hvað væri „eðlileg“ hegðun þolenda. Lögreglumennirnir töldu hegðun þolenda, í einhverjum tilvikum, vera merki um sannsögli. Um það bil 90% þeirra sem svöruðu töldu eftirfarandi fullyrðingar eiga að nokkru leyti við, eiga vel við eða eiga fullkomlega við: *Tilfinningaviðbrögð þolanda við frásögn segja venjulega eitthvað um sann-*

Jákvætt var að íslenskir lögglumenn virðast telja það stóran hluta af sínu starfi að tryggja að vel sé komið fram við þolandur. Athyglisvert var að sjá að 89% þeirra sem svöruðu töldu fullyrðinguna Ég myndi sinna þolandum betur ef ég gæti varið meiri tíma með þeim eiga við að nokkru leyti, eiga vel við eða eiga algerlega við.

leiksgildi frásagnarinnar og Yfirleitt er sérstök ástæða til að kanna sannleiksgildi vitnisburðar þegar þolandi tjáir sig með öðrum hætti en venjan er.

Lögglumenn voru einnig spurðir um hversu algengar þeir teldu falskar tilkynningar um glæpi vera (þ.e. meint afbrot átti sér ekki stað). Í ljós kom að þeir töldu líklegast að um falskar tilkynningar geti verið að ræða þegar nauðgun á í hlut. Erfitt reyndist þó að túlka þessar niðurstöður þar sem margir völdu að sleppa þessari spurningu og einnig gáfu sum svör til kynna að þátttakendur væru að misskilja spurninguna. Þetta væri samt áhugavert að skoða nánar í frekari rannsóku.

Jákvætt var að íslenskir lögglumenn virðast telja það stóran hluta af sínu starfi að tryggja að vel sé komið fram við þolandur. Athyglisvert var að sjá að 89% þeirra sem svöruðu töldu fullyrðinguna Ég myndi sinna þolandum betur ef ég gæti varið meiri tíma með þeim eiga við að nokkru leyti, eiga vel við eða eiga algerlega við. Það gæti verið umhugsunarefni hversu lítinn tíma lögglumenn hafa til að sinna þolandum, en margt kemur þar inn í, t.d. undirmönnun og vinnuálag. Það væri efni í aðra grein að gera því góð skil.

Lögglumennirnir voru einnig spurðir um hvort þeir hefðu hlotið sérstaka fræðslu um sálfræðileg viðbrögð þolenda og svöruðu 45% því til að þeir hefðu enga slíka fræðslu hlotið en myndu vilja það. Það mætti því beina því til yfirmanna lögglunnar að hér kemur nokkuð skýr vilji lögglumanna fram til að fá sérstaka fræðslu um viðbrögð þolenda.

Starfsþrot mældust óveruleg en þó meiri en þegar listinn var lagður síðast fyrir sama hóp árið 2005 (María Hrönn Nikulásdóttir, 2005). Þegar niðurstöð-

ur voru bornar saman við árið 2005 mældust lögglumenn með meiri starfsþrot á öllum víddunum sem áður hafa verið nefndar. Ástæðan gæti einfaldlega verið að í þessari rannsókn var lagt fyrir mun stærra úrtak og það lagt fyrir lögglumenn af öllu landinu en árið 2005 var aðeins lagt fyrir á höfuðborgarsvæðinu. Heilt yfir mældust lögglumennirnir í þessari rannsókn með mest starfsþrot á víddinni um upplifun á versnandi árangri. Borin voru saman starfsþrot lögglumanna af höfuðborgarsvæðinu og landsbyggðinni og mældust lögglumenn á höfuðborgarsvæðinu almennt hærri á víddunum um tilfinningalega örmögnun og um hlutgervingu. Ekki kom fram marktækur munur fyrir víddina um upplifun á versnandi árangri. Einnig kom í ljós að þeir sem mældust hærri á víddinni um tilfinningalega örmögnun töldu hegðun frekar vera merki um sannsögli en þeir sem mældust lægri á þessari vídd. Sömu niðurstöður komu ekki fram fyrir víddirnar um hlutgervingu og um upplifun á versnandi árangri.

Lokaorð

Athyglisvert er að stór hluti lögglumanna taldi hegðun þolenda vera merki um sannsögli. Þetta skapar þá hættu að þegar og ef þolandur hegða sér þvert á fyrirframgefnar hugmyndir lögglumanna um hegðun gæti það orðið til þess að gera þolandur tortryggilega í augum þeirra. Ánægjulegt var að starfsþrot mældust óveruleg en þó áhyggjuefni að þau mælist hærri en áður. Almennt séð er ómögulegt að líta fram hjá þeim umbrotatímum sem áttu sér stað í íslensku samfélagi þegar rannsóknin var gerð. Umrót og óeirðir, samhliða gagnrýni á lögglumenn fyrir að beita óþarfa

Prófaðu Heimaöryggi
– frítt í 2 mánuði –
án skuldbindingar.*

* Kynntu þér málið á oryggi.is

ÖRYGGIS MIÐSTÖÐIN

570 2400

ofbeldi, kann að hafa áhrif á afstöðu þeirra lögreglu-
manna sem tóku þátt í rannsókninni.

Rannsóknina má finna í heild sinni á slóðinni <http://hdl.handle.net/1946/2787>.

Ég vil að að lokum þakka þeim lögreglumönnum sem tóku þátt í rannsókninni sem og yfirmönnum deilda lögreglunnar fyrir aðstoð þeirra.

Helga Lára Haarde

Heimildir:

Ask, K. (2008). A survey of police officers' and prosecutors' beliefs about crime victim behaviors. Óútféið handrit.

Bollingmo, G. C., Wessel, E. O., Eilertsen, D. E., Magnussen. (2008). Credibility of the emotional witness: A study of ratings by police investigators. *Psychology, Crime & Law*, 14, 29-40.

Cook, B., David, F. og Grant, A. (1999). Victims' needs, victims' rights: policies and programs for victims of crime in Australia. Ástralía: Australian Institute of Criminology.

Frieze, I. H., Greenberg, M. S., Hymer, S. (1987). Describing the crime victim: Psychological reactions to victimization. *Professional Psychology: Research and Practice*, 18, 299-315.

Gibbon, K. L. (1998). False allegations of rape in adults. *Journal of Clinical Forensic Medicine*, 5, 195-198.

Kaufmann, G., Drevland, G. C. B., Wessel, E., Overskeid, G., Magnusson, S. (2003). The importance of being Earnest: Displayed emotions and witness credibility. *Applied Cognitive Psychology*, 17, 21-34.

María Hrönn Nikulásdóttir (2005). Starfsþrot meðal lögreglumanna í tengslum við áfallastreitu og varnarviðbrögð. Óbirt BA-ritgerð: Háskóli Íslands, félagsvísindadeild.

Maslach, C. (2003). Job burnout: New directions in research and intervention. *Current Directions in Psychological Science*, 12, 189-192.

Rose, M. R., Nadler, J., Clark, J. (2006). Appropriately upset? Emotion norms and perceptions of crime victims. *Law & Human Behavior*, 30, 203-219.

Stephens, B. J., Sinden, P. G. (2000). Victims' voices: Domestic assault victims' perceptions of police demeanor. *Journal of Interpersonal Violence*. 15, 534-547.

Arnór L. Pálsson
framkvæmdastjóri

Ísleifur Jónsson
útfararstjóri

Frímenn Andrússon
útfararþjónusta

Svafar Magnússon
útfararþjónusta

— REYNSLA • UMHYGGJA • TRAUST —

Hugrún Jónsdóttir
útfararþjónusta

Guðmundur Baldvinsson
útfararþjónusta

Þorsteinn Elísson
útfararþjónusta

Ellert Ingason
útfararþjónusta

Þegar andlát ber að höndum

Önnumst alla þætti útfararinnar

**ÚTFARARSTOFA
KIRKJUGARÐANNA**

Vesturhlíð 2 • Fossvogi • Sími 551 1266 • www.utfor.is

Átt þú rétt á bótum eftir **slys?**

Hjá FORTIS starfar samhentur hópur lögfræðinga með víðtæka reynslu af lögmannsstörfum. Við leitumst við að veita persónulega og alhliða þjónustu á flestum sviðum lögfræðinnar og sérhæfum okkur í skaðabótamálum vegna umferðar- og vinnuslysa svo fátt eitt sé nefnt.

**Fáðu ráðgjöf hjá sérfræðingum
þér að kostnaðarlausu!**

Gylfi Thorlacius hrl.

Svala Thorlacius hrl.

Kristján B. Thorlacius hrl.

S. Sif Thorlacius hdl.

Kristján B. Thorlacius hrl.

Guðmundur Ómar Hafsteinsson hdl.

www.fortis.is

FORTIS
Lögmannsstofa

Laugavegi 7 • 101 Rvk • Sími: 520 5800 • fortis@fortis.is

Félagastuðningur: kreppa og fjárhagsvandi

Ólafur Örn Bragason

Atburðir ársins 2008 breyttu lífssýn okkar flestra. Við höfðum lifað við hagsæld og stöðugleika um nokkurt skeið og sú kynslóð sem var að koma undir sig fótunum gerði áætlanir miðað við ráðleggingar bankastofnana um greiðslumat o.fl. Þegar forsendur greiðslumats og tekna bresta getur það valdið áhyggjum og kvíða sem getur leitt til ágreinings við maka, svefnleysis, einbeitingarerfiðleika og líkamlegra umkvartana. Harðnandi efnahagur þjóðarbúsins og afleiðingar þess hafa áhrif á lögreglumenn eins og aðra. Samkvæmt tillögu stýrihóps um félagastuðning hefur ríkislögreglustjóri gefið út leiðbeiningar um stuðning við lögreglumenn sem eru í fjárhagsvanda.

Markmið leiðbeininganna er að veita almenn viðmið til að samræma þann stuðning sem veittur er þegar lögreglumenn eru í fjárhagsvanda. Vegna þeirra sérstöku aðstæðna sem við búum nú við er nauðsynlegt að mæta fjárhagserfiðleikum af skilningi og með stuðningi. En hvað er átt við með fjárhagsvanda? Það

er þegar litlar eða engar líkur eru á því að einstaklingur geti staðið í skilum með fjárhagslegar skuldbindingar sínar í fyrirsjáanlegri framtíð.

Erfitt er að gefa út algild viðmið í þessum efnum og því þarf að skoða hvert tilvik fyrir sig. Lögreglumenn fara almennt ekki með fjárreiður embættisins og sinna ekki bókhalds- eða gjaldkerastörfum, þótt þeir innheimti stöku sinnum sektir á vettvangi. Því teljast lögreglumenn almennt ekki fara með fjárreiður embættisins sbr. 2. mgr. 26. gr. laga nr. 70/1996 um réttindi og skyldur starfsmanna ríkisins. Ekki er heldur litið svo á að gjaldþrot kasti rýrð á störf lögreglumanna þar sem eðli og orsök skuldanna er tilkomin með eðlilegum hætti (t.d. húsnæðislán sem hefur hækkað umfram veðrými eigna).

Hvaða stuðningur er í boði?

Þrennt stendur lögreglumönnum almennt til boða við þessar aðstæður: 1) einstaklings og/eða fjölskylduviðtöl hjá sálfræðingum (Líf og sál ehf.), 2) svigrúm í starfi til að geta sinnt því sem þarf að sinna í gjald-

þrotaferli eða samskiptum við lánastofnanir, 3) beri viðkomandi ábyrgð á fjárreiðum embættis skal reynt að mæta því með tímabundinni tilfærslu í starfi eða breytingum á starfsskyldum.

Oft og tíðum er mikið álag á heimilið og því gott að fara ásamt maka sínum á hlutlausan stað og ræða við hlutlausan sálfræðing sem hjálpar til við að takast á við viðkvæm málefni heimilisins. Þar sem sálfræðingur er kostnaðarsöm er hætt við því að þeir sem þurfa á henni að halda leiti ekki eftir henni. Með styrk dómsmála- og mannréttindaráðuneytisins greiðir ríkislögreglustjóri hins vegar fyrir viðtölin og því ætti kostnaður ekki að vera fyrirstaða. Það geta þó verið þung skref að leita sér aðstoðar en hafa skal hugfast að án aðstoðar getur vandinn magnast. Þar að auki er það styrkleiki en ekki veikleiki að nýta sér þann stuðning sem er í boði. Þeir sem gera það þekkja eigin takmörk og þeim farnast oft betur.

Vert er að benda á að Ráðgjafastofa um fjármál heimilanna www.rad.is er starfrækt á vegum hins opinbera og þar er leitast við að aðstoða fólk í fjárhagsvanda.

Halldór Laxness sagði eitt sinn: „Þegar öllu er á botninn hvolft, þá fer þetta allt einhvern veginn, þótt margur efist um það á tímabili.“

Þessi orð er gott að hafa í huga þegar óvissan er mikil og kvíði og áhyggjur sækja á okkur. Kreppa fylgir oft í kjölfar alvarlegra atburða og raskar þá ástandi sem hefur verið stöðugt. Í hrunvikunni í október 2008 fundu margir annað hvort fyrir tilfinningalegum dæða eða uppnámi (s.s. hræðslu, reiði, depurð og/eða vanmætti). Ástæðan fyrir þessu uppnámi er sú að fólk finnst það sitja fast og áttar sig ekki á því hvernig það á að takast á við ástandið þegar venjuleg bjargráð duga skammt. Umræða manna í milli fer þá út um víðan völl og oftast en ekki verður myndin sem fólk dregur upp mjög dökk. Staðreyndin er hins vegar sú að ef við höfum ekki nægar upplýsingar er ógjörningur að spá hvað framtíðin ber í skauti sér. Hættan er sú að þessar hugsanir og umræða manna í milli gerir lítið annað en að auka á hræðslu og ótta. Við vitum ekki hvernig þetta endar en við getum verið viss um að ástandið verður öðruvísi en það var áður en ósköpin dundu yfir. Því er mikilvægt að eyða ekki allri orkunni í að hugsa um framtíðina á meðan við gleymum nútíðinni sem er miklu mikilvægari. Við verðum líka að átta okkur á því að kreppa er tímabundið ástand sem hefur sitt upphaf og sinn endi. Kreppa varir ekki að eilífu. Þetta er ástand sem tekur enda.

Hvað er mikilvægast?

Á tímum sem þessum er mikilvægt að átta sig á því hvernig brugðist er við álagi. Eru viðbrögð okkar uppbyggileg og hjálpleg eða niðurrifandi og vinna gegn okkur?

Gott er að skoða hvernig við getum tekist á við

álagið á jákvæðan og uppbyggilegan hátt og leitað mismunandi leiða til þess. Það er líklegt að við notum alltaf sömu lausnirnar og þó að þær séu góðar þá er betra að eiga uppi í erminni fleiri en eina því það er svo misjafnt hvað við þurfum að takast á við. Eins kann að vera að þær lausnir sem við notum að jafnaði hjálpi okkur ekki mikið við þessar aðstæður.

Að leggja áherslu á eðlilegt líf

Það hjálpar að leggja áherslu á eðlilegt lífsmynstur. Með því er átt við að halda fast í daglegar venjur, siði og reglur. Það er eflaust erfitt fyrir þá sem eru búnir tapa peningum eða skulda mikið og horfa fram á mikla erfiðleika að halda uppi daglegum venjum. Það er hins vegar engin hjálp í því að bregða mikið út af venjum okkar. Að sinna hversdaglegum málefnum, s.s. heimilisverkum, fjármálum heimilisins, viðhaldi á

Harðnandi efnahagur þjóðarbúsins og afleiðingar þess hafa áhrif á lögreglumenn eins og aðra. Samkvæmt tillögu stýrihóps um félagastuðning hefur ríkislögreglustjóri gefið út leiðbeiningar um stuðning við lögreglumenn sem eru í fjárhagsvanda.

Estirtaldir aðilar óska lögreglumönnum velfarnadar í starfi

Málningarþjónustan Litaval ehf. Garðstöðum 44 Málþing ehf. Ingólfsstræti 3 Merkismenn ehf. Ármúla 36 Minjavernd Amtmannsstíg 1 Móa - íslensk smyrsl og heilsuvörur - www.moa.is Kóngsbakka 8 MS Ármann Skipamiðlun ehf. Hafnarhúsinu Box 290	Ríkissaksóknari Hverfisgötu 6 S.Í.B.S. Síðumúla 6 Safalinn Dugguvogi 3 bakhúsi Samhjálp félagasamtök Stangarhyl 3a Samhugur ehf. Langagerði 116 Samsýn ehf. Háaleitisbraut 58-60 Securitas hf. Síðumúla 23 Sendibílar og hraðþjónusta ehf. Urriðakvísl 3 SFR - Stéttarfélag í almannaþjónustu Grettisgötu 89 Shalimar Austurstræti 4 Sigmundur Hannesson hrl Pósthússtræti 13 Sigurjónsson & Thor ehf. Lágmúli 7 Símbær ehf. Þönglabakka 1 Sjálfstæðisflokkurinn Háaleitisbraut 1 Sjómanna dagsráð Laugarási Hrafnistu Sjóvík ehf Borgartúni 27 Skaftfell Sundaborg 3 Skefjar hf Laugavegi 182 Skerjaver Einarsnesi 36 Skorri ehf. Bíldshöfða 12 Skóverslunin-Iljaskinn Háaleitisbraut 58-60 Skóvinnustofa Halldórs Guðbjörnssonar Hrísateigi 19 Smith & Norland hf. Nóatúni 4 Smurstöðin Klöpp ehf. Vegmúla 4 Sportbarinn ehf. Álfheimur 74 Staðahlús sf. Síðumúla 31 Stálbyggingar ehf. Hvammserði 5 Stálprýði ehf. Súðarvogi 34 Stepp ehf Ármúla 32 Stilling hf. Kletthálsi 5 Stjarnan ehf. Suðurlandsbraut 46 Stjörneugg hf. Vallá, Kjallarnesi Stólpi ehf. Klettagörðum 5 Stórborg - Fasteignasala Kirkjustétt 4-6 - 2.hæð Strætó bs Þönglabakka 4 Studio 4 - Nasa veitingar v/Austurvöll	Suzuki umboðið ehf Skeifunni 17 SVP - Samtök verslunar og þjónustu Borgartúni 35 Sögn ehf. Seljavegi 2 Söluturninn Texas - Halló ehf. Veltusundi 3 Takk hreinlæti ehf. Viðarhöfða 2 Talnakönnun Borgartúni 23 Tandur hf. Hesthálsi 12 Tankahreinsun Magnúsar slf Garðastöðum 14 Tannlæknastofa Ingólfs Eldjárn Vegmúla 2 Tannlæknastofa Jóns Viðars ehf Skólavörðustíg 14 Tannréttingar sf. Snorrabraut 29 Tannsmíðastofa Kristins Sigmarssonar Nethyl 2c Textill og Kaffi Loki Lokastíg 28 TGM Ráðgjöf Ármúla 38 Tímaritíð Lifandi Vísindi - Elísa Guðrún ehf. Klapparstíg 25-27 Tjónamat og skoðun ehf. Klapparstíg 25-27 5hæð Tollstjórinn í Reykjavík Tryggvagötu 19 box 5029 Tryggingamiðlun Íslands ehf. Síðumúla 21 Túnþökuþjónustan ehf. Lindarrvaði 2 Tölvu- og verkfræðiþjónustan Grensásvegi 16 Tölvubókhald sf. Ármúla 19 Tölvu- og tækniþjónustan hf. Grensásvegi 8 Tösku- og hanskabúðin hf. Skólavörðustíg 7 Útfararstofa Íslands ehf. Suðurhlíð 35 Útfararþjónustan ehf. Fjarðarási 25 Útlendingastofnun Skógarhlíð 6 Varahlutaverslunin Kistufell ehf. Brautarholti 16 Veidiþjónustan Strengir Smárima 30 Veitingahúsið Carúsó Þingholtstræti 1 Veitingahúsið Hornið Hafnarstræti 15 Veitingahúsið Jómfrúin ehf. Lækjargötu 4 Veitingahúsið Lauga-ás Laugarásvegi 1 Verkfærásalan ehf. Síðumúla 11 Verkstólpi ehf. Mávahlíð 31	Vernd - Fangahjálp . Laugavegi 19 Verslunin Friða frænka ehf. Vesturgötu 3 Verslunin Rangá sf. Skipasundi 56 Vesturborg ehf. Ásvallagötu 19 Vesturröst ehf. Laugavegi 178 Vélar og verkfæri ehf. Skútuvogi 1c Vélaverkstæðið Kistufell Tangarhöfða 13 Vélsmiðja Einars Guðbrands- sonar Funahöfða 14 Véltækni hf. Stórhöfða 35 Vélvík ehf. Höfðabakka 1 Við og Við sf. Gyllaflöt 3 Vilhjálmsson sf. Sundaborg 1 Vífelfell hf. Stuðlahálsi 1 Vikur-ós ehf. Bæjarflöt 6 Vínberíð Laugavegi 43 VR Kringlunni 7 Wilson's Pizza ehf. Gnoðarvogi 44 YL-Hús ehf. Bildshöfða 12 Þórshamar ehf. Bárugötu 40 Þórtak ehf. Brúnastöðum 73 Öryrkjabandalag Íslands Hátúni 10	Bergnes ehf. Smíðjuvegi 4 Bifreiðastillingin ehf. Smíðjuvegi 40d rauð gata Bílalakk ehf. Skemmuvegi 14,blá gata Bílar og tjón ehf. Skemmuvegi 44m bleik gata Bílaþvottastöðin Löður ehf. Bæjarlind 2 Bíljöfur ehf. Smíðjuvegi 34 Bílstál ehf. Askalind 3 Bílvogur ehf. Auðbrekku 17 Bjarni Runólfsson Álfatúni 13 BJ-verktakar ehf. Bergsmára 8 Blikkarinn hf. Auðbrekku 3-5 Blikkás - Funi ehf. Smíðjuvegi 74 Bókasafn Kópavogs Hamraborg 6a Catalína Hamraborg 11 DK Hugbúnaður Hlíðasmára 17 Elnet tækni ehf. Dalvegi 16b Eyfeld ehf. Hlíðarsmára 13 Fabrik ehf. - Galleri Fold Reynihvammi 22 Ferðaskrifstofan Plúsferðir Hlíðasmára 15 Flugfélagið Ernir ehf. Birkigrund 4 Freyðing ehf. Kórsölum 1 Funi ehf Smíðjuvegi 74 Gólflist ehf. Skálaheiði 1 Grasavináfélagið Gunnars- hólma Gunnarshólma Gullsmíðja Óla Smáralind H. Hauksson ehf. Vikurhvarfi 5 Hefilverk ehf. Jörfalind 20 Hugbúnaður hf. Engihjalla 8 Hvammur ehf. Ellidhavammi Ísfrost ehf Smíðjuvegi 11 e Íslandsspil sf. Smíðjuvegi 11a Íslenskir undirverktakar ehf Álfhólsvogi 29 Ísnes ehf Hamraborg 5 Kjöthúsið ehf Smíðjuvegi 24d Rauð gata Kópavogsbær Fannborg 2 Kriunes ehf. Kriunesi v. Ellidavatn Lakkskemman ehf. Skemmuvegi 30, blá gata
---	---	--	---	--

húseign og þátttöku í félagsstarfi skiptir miklu máli. Þetta eru þættir sem leika stórt hlutverk í sjálfsmynd okkar og velferð og því mega þessir þættir ekki falla út þótt útlitið sé dökkt.

Að leggja áherslu á eðlilegt líf er sérstaklega mikilvægt í fjölskyldusamhengi því fjölskyldulífið treystir á vanann og allar meiri háttar breytingar geta valdið öryggisleysi og kvíða. Það er því mikilvægt að reyna að halda uppi eins eðlilegu fjölskyldulífi og hægt er miðað við aðstæður. Halda í þær reglur sem gilt hafa um almenn atriði eins og hvenær vaknað er á morgnana, matartímar, samverustundir fjölskyldunnar og fleira.

Ekki má gleyma því sem er skemmtilegt og veitir okkur ánægju. Það er auðvelt að ýta slíku út af borðinu þegar á móti blæs því áhyggjurnar eru svo miklar. Það hjálpar ekki að velta sér upp úr áhyggjum því það hefur aldrei leyst neina hnúta. Það er býsna þungt að vera stöðugt að hugsa um dapurt ástand eða afleiðingar alvarlegra atburða. Það er því mikilvægt að gleyma því ekki að það er hægt að sleppa áhyggjum um stund og gera e.h. sem þú eða fjölskylda þín getur gert án þess að það kosti mikið eða sé mikil fyrirhöfn.

Að byggja sig upp

Við byggjum upp hæfni okkar til að takast á við alvar-

lega atburði með því að lifa heilsusamlegu lífi. Heilsusamlegt líf þýðir m.a. að við hugum að því hvað veldur okkur streitu. Ýmsir þættir í daglegu lífi okkar skapa streitu og það er í okkar þágu að breyta þessum þáttum þannig að við losnum við álagið sem þeir valda. Tökum dæmi: Ef við erum með mörg verkefni gætum við þurft að fækka þeim, ef erfiðleikar eru í sambúð er mikilvægt að vinna úr því. Við eigum að leysa deilur og ágreining og vera ekki alltaf á síðsta snúning.

Mikilvægt er að gæta grunnþarfa okkar (þ.e. mataræði, svefn og hreyfing). Það er gott að skoða hvernig við lifum lífinu. Njótum við lífsins eða erum við stöðugt að hlaupa á eftir strætisvagninum án þess að ná honum. Skiptum við okkur á milli vinnu og einkalífs eða rennur þetta allt saman? Hvernig hlúum við að okkur og hvernig byggjum við okkur upp? Gefum við okkur tíma til að sinna öðru fólki? Njótum við þess sem er skemmtilegt og gaman? Það getur verið hjálplegt að staldra reglulega við og spyrja sjálfan sig þessara spurninga, jafnvel hugsa þær upphátt eða deila þeim með einhverjum sem við treystum. Að lokum er vert að hafa það hugfast að „demantur er kolabiti sem stóð sig vel undir pressu.“ (ók. höf.)

Höfundur starfar sem sálfræðingur á stjórnsýslu- sviði embættis ríkislögreglustjóra.

Það getur verið hjálplegt að staldra reglulega við og spyrja sjálfan sig þessara spurninga, jafnvel hugsa þær upphátt eða deila þeim með einhverjum sem við treystum.

Meðferð kærumála og kvartana á hendur starfsmönnum lögreglu

Pétur Berg Matthíasson

Mikið hefur mætt á starfsmönnum lögreglunnar síðastliðin tvö ár. Þar hefur þá þrjú þrekvirkni sem lögreglumenn unnu í kjölfar efnahagshrunsins og náði hámarki með búshaldabyltingunni í janúar 2009. Einnig má nefna mótmæli vörubílstjóra vorið 2008, fjölda kannabísræktana sem lögreglan hefur stöðvað auk holskeflu innbrota og þjófnaðarmála í kjölfar hrunsins. Á sama tíma og mikið hefur mætt á lögreglunni hafa störf hennar verið undir auknu eftirliti, ef svo má segja, af hálfu almennings og fjölmiðla. Mál hafa m.a. komið upp sem vakið hafa athygli fjölmiðla þar sem starfsmenn lögreglunnar hafa verið ásakaðir um brot við framkvæmd starfa.

Starfsmenn lögreglunnar geta átt von á því að kvartað sé yfir störfum þeirra alveg eins og aðrar starfsstéttir. Störf lögreglunnar eru hins vegar ekki sambærileg störfum neinna annarra starfsstétta og fyrir vikið er gerð aukin krafa um fagleg vinnubrögð og sanngjarna málsmeðferð í störfum hennar. Kæur á hendur starfsmönnum hins opinbera eru ekki algengar en eðli starfs lögreglumanna setur þá oft og tíðum í þannig kringumstæður að stutt kann að þykja á milli lögmætrar aðgerðar og ætlaðs brots. Stór hluti kærumála á hendur starfsmönnum lögreglunnar tengist handtökum þannig að kærðar eru ólögmætar handtökur og/eða harðræði í tengslum við handtökur og vistun í fangaklefum. Ekki er óalgengt að átök eigi sér stað þegar skerða þarf persónufrelsi einstaklings með valdbeitingu.

Það er áhugavert að skoða kerfið hér á Íslandi um meðferð kærur og kvartana á hendur starfsmönnum lögreglu samanborið við önnur lönd, s.s. England/Wales og Skotland en þar hefur mikil framþróun verið á síðastliðnum árum. Tilgangur þessarar greinar er m.a. að vekja athygli á nokkrum veikleikum íslenska kerfisins, sérstaklega í tengslum við aðgengi almennings að upplýsingum og verklag lögreglunnar um móttöku og skráningu kvartana en það þarf að skrásetja og gera gegnsærra. Telja verður jákvætt að ríkissaksóknari gefi árlega út tölur um fjölda kærumála á hendur starfsmönnum lögreglunnar en greina mætti þessar upplýsingar betur svo að lögreglan geti nýtt þær við að endurskoða starfseminna.

Kvartana- og kærurkerfið á Íslandi

Það er ekki til formlegt kvartana- og kærurkerfi vegna starfsmanna lögreglunnar á Íslandi. Kvörtunum eða athugasemdum vegna framgöngu og starfshátta lögreglu, þegar ekki er um refsiverða háttsemi að ræða, á ekki að beina til ríkissaksóknara heldur til viðkomandi lögreglustjóra eða ríkislögreglustjóra eftir atvikum. Yfirstjórnir lögregluembættta taka á kvört-

unum hver með sínu lagi en lítið hefur verið gert í að samræma þau vinnubrögð. Á heimsíðu dómsmála- og mannréttindaráðuneytis er meðferð kærumála og kvartana vegna lögreglu skilgreind sem eitt af hlutverkum ráðuneytisins en það er ekki skýrt nánar hvað í því felst.

Í 35. gr. lögreglulaga nr. 90/1996 er kveðið á um meðferð kærumála á hendur starfsmönnum lögreglu. Megininntak ákvæðisins er að beina skuli slíkum málum til ríkissaksóknara sem fer með rannsókn, hann

getur beitt þeim heimildum sem lögreglan hefur og ber lögreglu að veita ríkissaksóknara aðstoð við rannsókn málanna. Ríkissaksóknari gaf út fyrirmæli/leiðbeiningar (RS: 6/2009) 1. september sl. sem leystu af hólmi eldri fyrirmæli (RS: 1/2001) um sama efni, þar sem farið var nánar yfir það verklag sem unnið skyldi eftir þegar einstaklingur kærir starfsmann lögreglu. Í fyrirmælunum er m.a. fjallað um kærumsóttöku, vanhæfi, framsendingu kæru, auk þess sem greint er á milli kæru og kvörtunar.

Fyrirmæli ríkissaksóknara má skilgreina sem verkferla en ekki kerfi og eru þau ætluð lögreglunni en ekki almenningi. Almenningsgetur nálgast þessar reglur á heimasíðu ríkissaksóknara en þær eru hvorki aðgengilegar né til þess fallnar að leiðbeina almenningi á fullnægjandi hátt enda ekki settar fram í þeim tilgangi.

Meðferð kvartana og kærumála í Bretlandi

Bretar hafa áttíð verið framarlega í þróun nýrra verkferla og vinnubragða til að auka gegnsæi og aðgengi almennings á Englandi og í Wales að lögreglunni. Innanríkisráðuneytið í Bretlandi lagði fram drög að

nýju skipulagi til að taka við kærnum og kvörtunum á hendur starfsmönnum lögreglunnar árið 2001. Nýja skipulagið komst í gagnið árið 2004 með því að sett var á laggirnar sjálfstæð stofnun, Independent Police Complaint Commission/IPCC, utan lögreglunnar til að hafa yfirumsjón og eftirlit með því hvernig lögregluembættin bregðast við kvörtunum, auk þess sem stofnunin hefur heimild til frumkvæðisrannsókna. Í Bretlandi (England/Wales) er talað um kerfi fyrir kvartanir og er þá átt bæði við almennar kvartanir og kærur á hendur starfsmönnum lögreglunnar.

Meðal markmiða nýja skipulagsins er að:

- auka traust almennings, auka traust á störfum lögreglunnar og nýja skipulaginu
- auka aðgengi, gegnsæi og sjálfstæði þeirra sem ábyrgð bera á rannsóknum málanna
- hraða málsmeðferð kvartana og kærumála
- auka samskipti við þá sem leggja fram kvartanir og kærur
- bæta gagnaöflun, samantektir og birtingu tölfræðisupplýsinga um fjölda kvartana og kærumála

Estirtaldir aðilar óska lögreglumönnum velfarnadar í starfi

Lakksmiðjan ehf
Smíðjuvegi 4e
Radio-Raf
Smíðjuvegi 52
Rafmiðlun ehf.
Ógurharfi 8
Rafport ehf.
Nýbýlavegi 14
Rafsetning ehf.
Björtusölum 13
Reynir bakari ehf.

Dalvegi 4
Réttir bílar ehf
Vesturvör 24
Rúmfatlagerinn hf.
Smáratorgi 1
Ræstingajónustan sf.
Smíðjuvegi 62
Sérverk ehf.
Askalind 5
Sjúkranuddstofa Silju
Huldubraut 2
SL Rekstrarfélag ehf.
Hagasmára 1
Sláttuvélamarkaðurinn
Smíðjuvegi 11
Smári söluturn
Dalvegi 16c
Smurstöðin ehf.
Dalvegi 16a
Suðurverk hf.
Hlíðarsmára 11
Svansprent ehf.
Auðbrekku 12
Toyota á Íslandi
Nýbýlavegi 8
Varmi ehf.
Auðbrekku 14
Verkfræðistofa Erlends
Birgissonar
Bæjarlind 4
Vidd ehf. Bæjarlind 4
VSI Öryggishönnun
og ráðgjöf ehf.
Hamraborg 11
Ökukennsla Sigurðar
Þorsteinssonar
Bollasmára 8

Garðabær

10-11/Hraðkaup
Lyngási 17
A.P. Þrif ehf.
Skeiðarási 12
Ásgarður -
Íþróttamiðstöðvarnar Garðabæ
Ásgarði
Blikksmiðja Benna J.
Lyngási 11
Dráttarbílar ehf.
Skeiðarási 4
Dýraspítalinn í Garðabæ
Kirkjulundi 13
Elektra ehf.
Lyngási 11
G.H. Ljós ehf.
Garðatorgi 7
Garðabær
Garðatorgi 7
Geislataekni ehf. - Laser-
þjónustan
Suðurhrauni 12c

H. Filippson ehf.
Miðhrauni 22
Hafnasandur hf.
Birkíás 36
Hagrád ehf.
Hofslundi 8
Hannes Arnórsson ehf.
Móaföt 41
Ísafoldarprentsmiðja ehf.
Suðurhrauni 1
Járnsmiðja
Árna H. Jónssonar ehf
Bjarkarási 16
Krókur Bilastöð ehf
Suðurhrauni 3
Samhentir-Kassagerð ehf.
Suðurhraun 4
Tannlæknastofa Engilberts
Snorrasonar
Garðatorgi 3
TM Mosfell ehf
Holtubúð 93
Vefur ehf.
Hagaflöt 2
Öryggisgirðingar ehf.
Suðurhrauni 2

Hafnarfjörður

AGK ehf
Fornbúðum 12
ALCAN á Íslandi hf.
Straumsvík
Barkasuða Guðmundar ehf.
Hvaleyrarbraut 27
Batterið ehf. Trönuhrauni 1
Bátaraf
Box 52, Suðurgötu 106
Bifreiðaverkstæði Brands
Sigurðssonar
Kaplahauni 7
Dalakofinn sf. - Firði
Fjarðargötu 13-15
Fiskvinnslan Útvík ehf
Eyrartröð 7-9
Fjarðarbakari ehf.
Dalshrauni 13
Fjarðargrjóti ehf.
Furuhlið 4
Fjarðarkaup ehf.
Hólshrauni 1
Fura málmendurvinnslan ehf.
Hringhellu 3
G. Ingason hf.
Hvaleyrarbraut 3
Gamla Vínhúsið - A. Hansen
Vesturgötu 4 p.Box 45
Grafika ehf. www.grafika.is
Miðvangur 108
H. Jacobsen ehf.
Reykjavíkurvegi 66
H.B. Búðin Hafnarbræður hf.
Strandgötu 26-28
Hafnarfjarðarbær
Strandgötu 6
Halldór Gíslason verktaki
Stapahraun3
Heildverslunin Donna ehf.
Háahvammi 16
Hrafnistuheimilin
Hraunvangi 1
Hönnunarhúsið ehf.
Bæjarhrauni 2

Íshestar - Íslenskar
hestaferðir hf.
Bæjarhrauni 2
Japanskar-vélar ehf.
Dalshrauni 26
Jeppahlutir 4X4 ehf.
Íshellu 4
Klettur Skipaafgreiðsla
Fornubúðir 5
Kvikmyndahúsið ehf.
Trönuhrauni 1
Lipurð ehf.
v/Helluhraun
Mjólka
Eyrartröð 2a
Nonni Gull
Strandgötu 37
PON
Pétur O. Nikulásson ehf.
Melabraut 23
Rafgeymasalan ehf.
Dalshrauni 17
Rafhitun ehf.
Kaplahauni 7a
RB Rúm ehf.
Dalshrauni 8
Spissar ehf.
Hvammabraut 12
Sportarinn
Flatahrauni 5a
Trefjar ehf.
Óseyrarbraut 29
Verkþjónusta
Kristjáns ehf.
Pósthólf 172
Vélaverkstæði Hjalta
Einarssonar ehf.
Melabraut 23
Vélrás ehf.
Rauðhellu 16
Zinkstöðin - Stekkur ehf.
Bergheilu 2

Keflavík

A. Óskarsson ehf.
Heiðargarði 8
Bergnet ehf.
Hafnargötu 36
BG Bilakringlan ehf.
Grófinni 8
Brunavarnir Suðurnesja
Hringbraut 125
Eignarhaldsfélagið
Áfangar ehf.
Hafnargötu 90
Fagtré ehf.
Suðurgarði 5
Fjóla Gullsmiður ehf.
Hafnargötu 21
Föndurkot-útiport
Hafnargötu 6
Grímsnes ehf.
Pósthólf 380
Ísfoss ehf.
Hafnargötu 60
Langbest ehf.
Keilisbr.-Bygging 771
Nesprýði ehf
Vesturbraut 10-12
Olsen Olsen
Hafnargötu 17
PA hreinsun
Norðurvöllum 56

Reykjanesbær
Tjarnargötu 12
RKÍ Suðurnesjadeild
Smíðjuvöllum 8
Rörvirki sf.
Óðinsvöllum 11
S.B.K. ehf.
Grófinni 2-4
Smur og hjólbarðajónustan
Framnesvegi 23
Sparisjóðurinn
í Keflavík
Tjarnargötu 12
Starfsmannafélag Suðurnesja
Hafnargötu 15
Tannlæknastofa Einars Magn-
ússonar ehf
Skólavegi 10
Triton sf. - Tannsmiðastofa
Tjarnargötu 2
Varmamót ehf.
Framnesvegi 19
Verkfræðistofa Suðurnesja ehf.
Vikurbraut 13
Verktakasambandið ehf
Grófinni 9-11
Verslunarfélagið Ábót ehf.
Vesturgötu 37

Keflavíkurflugvöllur

Fagraesting ehf
Leifsstöð - Box 339
Lögreglustjórinn á Suð-
urnesjum
Grænási
Miðnesheiði ehf.
Flugstöð Leifs Eiríks
Suðurflug ehf.
Bygging 787
Kefl.flugv/Bygging 787

Grindavík

E.P. verk ehf.
Vikurbraut 2
EVH Verktakar ehf.
Tangarsundi 1
Grindavíkurbær
Vikurbraut 62
Hafsteinn Sæmundsson
Mánagata 19
Haustak ehf
Hafnargötu 12
Norten light inn
Grindavíkurbraut 1
Sjómanna- og
vélstjórastofa Grindavíkur
Hafnargötu 9
Visir hf.
Hafnargötu 16
Þorbjörn hf.
Hafnargötu 12

Sandgerði

Fiskmarkaður
Suðurnesja hf.
Hafnargata 8
Flugfiskur ehf.
Box 45
Leifur Ölver Guðjónsson
Glaumbær

Garður

Amp Rafverktaki ehf.
Lyngbraut 1
Aukin Ökuréttindi
Ósbraut 5
S.I. Raflagnir ehf.
Heiðartúni 2
Sveitarfélagið Garður
Sunnubraut 4

Njarðvík

Bílaþjónusta GG ehf.
Brekkestíg 42d
Fitjavík ehf
Fitjum
Hár - og rósir ehf.
Tjarnarbraut 24
Plexigler ehf
Borgarvegi 44
Radióvík ehf.
Brekkestíg 14

Mosfellsbær

Álafoss - verksmiðjusala ehf.
Álafossvegi 23,
Blikksmiðjan Borg ehf.
Flugumýri 8
Ferðaleiðir ehf. - Hópfærðir
Reykjavegi 60
Garðplöntustöðin Gróandi
Grásteinum
Glertækni ehf.
Völuteigi 21
Gunnar Hilmar Sigurðsson
Laxatungu 57
Gylfi Guðjónsson, ökukennari
Tröllateigi 20
Hestaleigan Laxnesi ehf -
www.laxnes.is
Laxnesi
Hópfærðabílar Jónatans Þór-
issonar ehf
Barrholti 14
Ísfugl ehf.
Reykjavegi 36
Ístef hf. Íslenskur textíliðnaður
Völuteig 6
K.B. Umbúðir ehf.
Barrholti 33
Kaffi Kidda Rót
Háholt 13 - 15
Kjósarhreppur
Ásgarði - Kjós
Matfugl ehf. Völuteigi 2
Réttingaverkstæði
Jóns B. ehf.
Flugumýri 2
SM Kvótaping ehf.
Laugavegi 170-172

Akranes

Akraborg ehf.
Kalmannsvöllum 6
Bifreiðastöð Þ.Þ.Þ. ehf.
Dalbraut 6
GT tækni ehf
Grundartanga
Mozart Hársnyrtistofa
Skagabraut 31

Innanríkisráðuneytið í Bretlandi var meðvitað um að nýja skipulagið gæti stuðlað að fjölgun kvartana og kærumála á hendur lögreglunni. Breytingin var álitin nauðsynleg, þótt hún kynni að vera óþægileg, þar sem til lengri tíma litið myndi traust almennings á lögreglunni aukast. Einnig var talið að nýja skipulagið yrði hvatning til lögregluembætta um að bæta þjálfun og fræðslu til að tryggja faglegri vinnubrögð og draga þar með úr líkum á kvörtunum.

Hvenær má leggja fram kvörtun eða kæru?

Á síðustu árum hefur nýtt skipulag um kvartanir (police complaints = kvartanir og kærur) einnig verið innleitt í Skotlandi. Kerfin í bæði Englandi/Wales og í Skotlandi eiga að stuðla að auknu gegnsæi og bæta aðgengi almennings. Skipulagið í Englandi/Wales færir IPCC-stofnuninni mun víðtækari heimildir en sambærileg stofnun í Skotlandi og getur IPCC m.a. tekið yfir rannsókn allra kvartana og kæra. Til að einfalda ferlið fyrir almenningi hefur verið skilgreint hvenær einstaklingur getur lagt fram kvörtun eða kæru og af hvaða tilefni.

Einstaklingur hefur rétt til að leggja fram kvörtun eða kæru í Bretlandi ef hann:

- telur að starfsmaður lögreglunnar hafi farið illa með hann
- telur að starfsmaður lögreglunnar hafi verið dónalegur eða beitt óhóflega miklu valdi
- var á svæði þar sem meint ólöglegt athæfi starfsmanns lögreglunnar átti sér stað, varð vitni að atvikinu (sá eða heyrði) eða varð fyrir andlegu áfalli þegar það gerðist (þarf ekki að vera þolandi brots)
- varð fyrir áfalli vegna þess að vinur eða ættmenni þurfti að þola illa meðferð af hendi starfsmanns lögreglunnar
- er fulltrúi einhvers sem lent hefur í þeim aðstæðum sem nefndar hafa verið hér að ofan

Þegar Bretar innleiddu nýja skipulagið árið 2004 var talið mikilvægt að koma því á framfæri að það næði til allra lögreglumanna óháð starfsstigi og einnig til annarra starfsmanna lögreglunnar. Þarna kemur ef til vil fram það sem gerði íslenska kærufærið að einhverju leyti framar því breska til ársins 2004, en í Bretlandi voru háttsettir lögreglumenn settir í annars konar ferli fyrir árið 2004 auk þess sem special police constable (nokkurs konar héraðslögregluámaður) og borgaralegir starfsmenn voru oft og tíðum undanskildir kvartanakerfinu (bæði kvörtunum og kær-um).

Það er hins vegar ekki hægt að kvarta yfir öllu og IPCC-stofnunin tekur ekki við kvörtunum vegna stefnumótunar embættis, verklagsferla eða annarra þátta sem snúa að verklegri framkvæmd lögregluliða.

Ef almenningur er t.a.m. óánægður með vinnutíma lögreglumanna á að bera það undir viðkomandi lögreglustjóra.

Kærumóttaka: aðgengi, gegnsæi og skráning

Í fyrirmælum ríkissaksóknara nr. 6/2009 um meðferð kæru á hendur starfsmanni lögreglu er fjallað um kærumóttöku. Þar segir m.a. að leiti einhver til lögreglu til þess að kæra starfsmann í lögreglu fyrir brot í starfi skal taka við kærinni þótt starfsmaðurinn starfi hjá því lögregluliði sem kærandinn hefur leitað til. Ekki má vísa kærandanum annað með erindi sitt. Sams konar ákvæði var einnig í eldri fyrirmælum. Þetta fyrirkomulag er að mestu leyti óhjákvæmilegt hvort sem það er í Bretlandi eða á Íslandi. Ef verklagið ætti að vera öðruvísi myndi það að öllum líkindum verða flóknara og kalla á sérstakan viðbúnað ríkisvaldsins.

Ekki líður öllum vel með að fara inn á lögreglustöð til að leggja fram kæru á hendur starfsmanni lögreglu og gefa skýrslu fyrir framan lögreglumann sem ef til vill er samstarfsmaður þess sem kærandinn er að kæra. Í Bretlandi hafa menn reynt að bregðast við slíkum aðstæðum og gefa kæranda tækifæri til að leggja fram kvörtun sína eða kæru á öðrum stað (þarf ekki að vera lögreglustöð). Þetta er þó ekki algilt um allt Bretland.

Til að almenningur hafi traust og trú á því að hann fái sanngjarna málsmeðferð á Íslandi þarf kerfið að vera opið og aðgengilegt. Einu upplýsingarnar um

mála á hendur starfsmönnum lögreglunnar. Í Englandi/Wales og í Skotlandi er gefin út ársskýrsla með yfirlit yfir bæði kvartanir og kærur á hendur lögreglunni. Nöfn einstaklinga eru að sjálfsgöðu ekki nefnd en ýmsar tölur má finna um fjölda mála, eðli þeirra, vettvang/umdæmi o.s.frv. Með því að gera þessar tölur opinberar er verið að auka gegnsæi auk þess sem lögregluembætti fá mikilvægar upplýsingar sem hægt er að nýta til að bæta þjónustu og starfsemi embættis.

Kvartanir og athugasemdir innan heilbrigðisþjónustunnar

Eins og fram hefur komið er lögreglan ekki ein um að fá kvartanir, athugasemdir eða kærur vegna starfa sinna. Innan heilbrigðiskerfisins á Íslandi er mikil reynsla af meðferð slíkra mála sem rétt er að skoða. Hér áður fyrr starfaði kvartananefnd innan heilbrigðisþjónustunnar og gátu sjúklingar valið að beina kvörtun sinni til nefndarinnar eða landlæknis. Sú nefnd starfaði skv. lögum og áttu þrjú menn sæti í henni, tilnefndir af Hæstarétti en skipaðir af ráðherra til fjögurra ára í senn. Enginn nefndarmaður mátti vera starfsmaður heilbrigðisþjónustunnar. Þetta fyrirkomulag var lagt niður árið 2007 og í staðinn var hlutverk landlæknis skilgreint nánar.

Stjórnsýslulega er skipulag lögreglunnar og heilbrigðisþjónustunnar nokkuð líkt að þessu leyti. Embætti landlæknis og ríkislögreglustjóra gegna svipuðu hlutverki stjórnsýslulega. Landlæknir er ráðunautur ráðherra og fer m.a. með eftirlit með heilbrigðisþjónustu auk þess sem hann getur gefið almenn fagleg fyrirmæli. Ríkislögreglustjóri fer með málefni lögreglunnar í umboði dómsmálaráðherra, hann getur gefið lögreglustjórum fyrirmæli og hefur eftirlit með starfsemi lögregluembættanna.

Fyrir vikið er ef til nærtækast fyrir lögregluna að taka upp það fyrirkomulag sem er innan heilbrigðisþjónustunnar um meðferð athugasemda og kvartana (ekki kæra). Ef slíkt fyrirkomulag væri tekið upp myndu athugasemdir vegna þjónustu lögregluembættis beinast til yfirstjórnar viðkomandi lögregluembættis. Vilji einstaklingur hins vegar kvarta vegna framkvæmda lögreglunnar getur hann borið erindi undir ríkislögreglustjóra. Sé þessi einstaklingur ekki sáttur við afgreiðslu ríkislögreglustjóra getur hann kært þá afgreiðslu stjórnsýslukæru til dómsmála- og mannréttindaráðuneytisins. Réttmæti úrskurða dómsmála- og mannréttindaráðuneytisins getur einstaklingur borið undir umboðsmann Alþingis eða dómstóla. Gera þyrfti greinarmun á því hvað er athugasemd og hvað er kvörtun en kærur mála yrðu eftir sem áður hjá ríkissaksóknara.

Markmið og næstu skref

Með því að þróa kerfi sem er gegnsætt og aðgengilegt er verið að auka bæði traust almennings og starfs-

kærumóttöku fyrir almenning er að finna í fyrirmælum ríkissaksóknara og eru þær upplýsingar ætlaðar lögreglunni þótt þær geti að einhverju leyti nýst þeim sem ætlar sér að kæra starfsmann lögreglunnar. Hægt er að bæta þetta ferli með því að útbúa upplýsingar fyrir almenning og hafa þær aðgengilegar á heimasíðu lögreglunnar. Það sem þarf einnig að gera er að útbúa verklag fyrir lögregluna í heild vegna þeirra kvartana sem berast þar sem mál geta varðað skriflega aðfinnslu og agaviðurlög samkvæmt lögum um réttindi og skyldur starfsmanna ríkisins.

Með auknu gegnsæi er einnig átt við að upplýsingar um kvartanir og kærur eru skráðar og varðveittar. Tilgangurinn með því að skrá þessar upplýsingar skipulega er m.a. að upplýsa almenning um fjölda þeirra á hverju ári. Ekki eru til reglur fyrir lögregluembættin um skráningu kvartana og er óljóst hversu margar berast árlega. Ríkissaksóknari gefur út, eins og fram hefur komið, upplýsingar um fjölda kærur

manna lögreglunnar á skipulaginu. Kerfi eða verklag sem er handahófskennt, ógegnsætt og mismunandi milli lögregluembættanna er ekki líklegt til að auka trú almennings á því. Einnig er mikilvægt að starfsmenn lögreglunnar geti treyst því að meðferð og úrlausn mála sé sanngjörn og réttlát.

Nefnt var hér að framan hvernig lögreglan getur tekið upp skipulag heilbrigðisþjónustunnar. Til að koma í veg fyrir tortryggni og til að auka traust á ferlinu kann vel að vera að æskilegt sé að lögreglumenn séu ekki að rannsaka ætluð brot kollega þótt þeir starfi hjá öðru embætti. Hugsanlega væri hægt að setja upp rannsóknarnefnd (kvartananefnd) sem fer yfir og rannsakar kvartanir og kærur á hendur starfsmönnum lögreglunnar sem byggði á svipuðu fyrirkomulagi og rannsóknarnefnd umferðarslysa (RNU) svo dæmi sé tekið. Hjá RNU starfa óháðir sérfræðingar sem fara með rannsókn tiltekinna umferðarslysa, eitthvað því um líkt væri hægt að þróa á Íslandi um meðferð

kvartana og kærumála á hendur starfsmönnum lögreglunnar.

Í þessari grein er fjallað í stuttu máli um ýmsa vankanta er snúa að verklagi um meðferð kvartana og kærumála á hendur starfsmönnum lögreglunnar. Skipulagið er að mörgu leyti ágætt en hægt er að gera betur með lítilli fyrirhöfn, eins og með skipulegri skráningu kvartana og birtingu þeirra opinberlega auk betri upplýsinga fyrir almenning um kvartana- og kærufærlid. Mennta verða hins vegar að vera meðvit- aðir um að slíkar breytingar munu að öllum líkindum kalla á fjölgun kvartana og kæra eins og í Bretlandi. Til lengri tíma litið ætti slíkt fyrirkomulag hins vegar að bæta störf lögreglunnar og auka traust á henni.

*Pétur Berg Matthíasson,
stjórnsmála- og stjórnsýslufræðingur,
starfar á stjórnsýslusviði ríkislögreglustjóra*

Forgangsakstur

- Þjálfunaráttak lögreglunnar

Það hefur ekki farið fram hjá lögreglumönnum að í gangi er áttak í þjálfun lögreglumanna í akstri með forgangi (AMF). Að flestra mati er það löngu tímabært. Í þessari grein verður fjallað um verkefnið, leitast verður við að gera grein fyrir nokkrum helstu þáttum þess, leitað í smíðju leiðbeinenda um sjónarmið þeirra og nemendur á námskeiðinu spurðir áhlts.

Eldri tímar

Þrátt fyrir að vitað hafi verið um langt skeið að AMF er umtalsvert hættulegri en annar akstur hafa íslenskir viðbragðsaðilar ekki verið skyldaðir til að hljóta sérstaka þjálfun til að mega aka með forgangi. Í raun er það óbreytt enn í dag en umtalsverð viðhorfsbreyting hefur samt orðið. Þeir sem aka forgang í störfum sínum hafa einfaldlega lært af þeim sem fyrir voru í stéttinni og stuðst við reynslu, fyrirmæli o.fl. Meðan umferð var mun minni en nú er og gatna- og vegakerfið einfaldara má fullyrða að forgangsakstur var ekki eins vandasamur og, að jafnaði, ekki eins hættulegur og hann er nú. Engu að síður hafa orðið óhöpp og slys við AMF svo lengi sem „elstu menn muna“.

Forgangsakstur hefur ekki verið hluti af reglulegu námsefni Lögregluskóla ríkisins en um nokkurra ára skeið um og í kringum aldamótin síðustu voru lögreglunemar þjálfaðir í akstri á þrautabrautum og undir það síðasta þessa átaks voru þeir einnig þjálfaðir í forgangsakstri í umferð. Þjálfun önnuðust reyndir lögreglumenn sem gjarnan voru einnig ökukennarar

að mennt. Bann var lagt við þessari þjálfun í almennri umferð og hún lagðist af árið 2002 en umfjöllun um AMF hefur engu að síður verið haldið inni í grunnnámi í bóklegum hluta þess og sk. góðakstur æfður.

Óhöpp og slys

Á árunum 2006 til og með 2008 urðu samkvæmt upplýsingum frá embætti RLS 42 óhöpp og slys við forgangsakstur lögreglubifreiða. Í nokkrum tilfellum hefur litlu mátt muna að stórslys yrði. Árin 2006 og 2007 skáru sig úr því þá komu með stuttu millibili upp alvarleg atvik í forgangsakstri. Sú þróun sem þarna átti sér stað þurfti í sjálfu sér ekki að koma á óvart en það sem kom á óvart var að lítil umræða varð um þessar staðreyndir innan stéttarinnar og greinarhöfundi er kunnugt um að mikil umræða ætti sér stað um huga þyrfti að breytingum. Rétt er þó að geta þess að starfshópur ríkislögreglustjóra, sem í sitja fulltrúar frá LL, RLS og LRH, hefur skoðað hvert og eitt þessara tilvika en höfundi er ekki kunnugt um að niðurstöður eða tillögur til úrbóta séu birtar opinberlega svo draga megi af þeim lærdóm en starfshópurinn skilar viðkomandi lögreglustjórum skýrslu um hvert tilvik.

Örfá atvik, þar sem ekinn hefur verið forgangsakstur og óhöpp eða slys orðið, hafa komið til kasta dómstóla á liðnum árum og lögreglumenn og ökumenn sjúkrafreiða þurft að sæta lögreglurannsókn, og síðan ákæru og dómsmeðferð, vegna atvika sem upp komu í forgangsakstri.

Forgangsakstur er hluti af daglegum verkefnum allra

lögglumanna sem sinna almennum lögglustörfum. Sú staðreynd að hann er hættulegur í eðli sínu gerir það nauðsynlegt að líta á hann út frá sjónarhorni öryggis og vinnuverndar ekki síður en frá sjónarhorni lög- og almannahagsmunagæslu.

Upphaf verkefnisins

Stjórnendur Löggluskóla ríkisins hafa, eins og að framan greindi, reynt að koma á framfæri upplýsingum og þjálfun í hefðbundnu lögglunámi en í ljósi atvika sem urðu í AMF á árunum 2006 og 2007 hófst umræða innan skólans um að aðgerða væri þörf. Svo heppilega vildi til að á sama tíma voru tveir lögglumenn í öðrukennaranámi og unnu þeir lokaverkefni sitt um forgangsakstursþjálfun viðbragðsaðila í Noregi. Þeir kynntu skólastjóra LSR og ríkislögglustjóra verkefni og þau urðu hvarning til að málin yrðu skoðuð nánar.

Löggluskólinn fór þess á leit við ríkislögglustjórnann að skipaður yrði starfshópur, undir stjórn skólans, sem gerði tillögu um þjálfun lögglumanna skv. viðurkenndri aðferðafræði. Starfshópurinn var skipaður og hóf störf í janúar 2008 undir forystu Arnars Guðmundssonar skólastjóra en í honum eiga einnig sæti fulltrúar frá LRH og RLS sem og fulltrúi LL sem gefur ótvírætt til kynna að hér er um mál, sem teygir sig inn í stéttarfélag lögglumanna, að ræða. Þá hefur þjónustustjóri bílamíðstöðvarinnar starfað með hópnum nánast frá upphafi og greinarhöfundur var tilnefndur verkefnisstjóri enda fer þetta fram á verksviði framhaldsdeildar LSR.

Eitt af því fyrsta sem starfshópurinn gerði var að spyrjast fyrir um það hjá lögglulíðum landsins hvaða augum stjórnendur þar litu verkefnið og hversu marga lögglumenn þyrfti að þjálf. Að lokinni þeirri könnun varð ljóst að um 350 manna hópur lögglumanna frá öllum lögglulíðum landsins myndaði sk. forgangshóp. Starfshópurinn setti upp „þriggja ára plan“ um þjálfun þessara 350 lögglumanna en lagði til í áfangaskýrslu til ríkislögglustjóra að við lok þess átaks hefði þjálfun í AMF hafist í grunnnámi LSR. Ríkislögglustjóri samþykkti tillögur hópsins og veitti þeim stuðning sinn.

Í ljósi þeirrar undirbúningsvinnu sem fyrrnefndir öðrukennaranemar höfðu unnið var áfram leitað til Noregs og til að gera langa sögu stutta var ákveðið að fá norska lögglumenn, sem eru öðrukennarar og með réttindi, til að kenna AMF, til að koma hingað til lands á vegum LSR og þjálfu upp hóp íslenskra lögglumanna til að verða leiðbeinendur í AMF. LSR gerði samning um þetta viðfangsefni við norska löggluháskólann (PHS) og á hans vegum komu fjórir þjálfarar hingað til lands vorið 2008 og héldu tveggja vikna langt leiðbeinendanámskeið fyrir 12 lögglumenn frá 7 embættum (LSR, RLS, LRH, Suðurnes, Vestfirðir, Akureyri, Eskifjörður og Selfoss). Þeir sem sóttu leiðbeinendanámskeiðið voru tilnefndir af sín-

Leiðbeinendurnir frá PHS. Dag, Björn, Rune og Frode.

Tímataka í þrautabraut

um yfirmönnum í þetta verkefni og upphaflegar hugmyndir um þjálfun gengu út á að þeir myndu þjálfu samstarfsmenn sína, hver í sínum landshluta, sem sérstakir trúnaðarmenn LSR. Fljótlega var ákveðið að þiggja boð Norðmanna um að hópurinn kæmi til viðbótarþjálfunar í Noregi til að tileinka sér öryggi við forgangsakstur í vetraraðstæðum og fór hópurinn til Noregs í febrúar 2009 og var þar í þjálfun í eina viku.

Þjálfun lögglumanna hefst

Eftir að búið var að semja námskrá og skipuleggja þjálfun var leitað samstarfs við lögglustjórnann á Suðurnesjum til að „prufukeyra“ þjálfunina hjá embættinu og var það leyfi góðfúslega veitt. Í desember 2008 voru þjálfaðir 22 lögglumenn frá embættinu og komu allir þjálfararnir þar að og hófu að safna reynslu í þessu vandasama verkefni sem þjálfun í AMF er. Útbúinn

Könnun hefur leitt í ljós að ekki er fráleitt að álykta að þjálfun 350 lögreglumanna í AMF kosti álíka mikla fjármuni og eitt alvarlegt umferðarslys myndi kosta samfélagið í bein- hörðum peningum, að ógleymdum þjáningum, sem ekki er hægt að meta til fjár.

hafði verið vandaður pakki af kennsluefni þar sem nemendur lærðu um nauðsynleg þekkingaratriði og í verklegum þætti var aðferðafræðin prófuð og árangur metinn. Þrátt fyrir frekar erfiðar veðurfarsaðstæður gekk tilraunaþjálfunin vel. Eftir hana var námsefnið endurskoðað lítið eitt og, í ljósi reynslunnar, ákveðið að leggja til að lengja námskeiðið um einn dag þannig að það yrði fjögurra daga langt og fólst lengingin því sem næst eingöngu í lengri verklegum þætti. Skipulögð voru 12 námskeið árið 2009 á yfirstandandi ári, 2010, er gert ráð fyrir álíka fjölda námskeiða. Nú, þegar þetta er ritað, hafa tæplega 200 lögreglumenn farið í gegnum þjálfunina.

Þjálfunin hefur undantekningarlaust gengið vel og nemendur komið jákvæðir til hennar. Þeir hafa lagt sig alla fram við að tileinka sér þá aðferðafræði sem verið er að kynna fyrir þeim.

Í blaðinu er einnig umfjöllun frá Hermanní Karlsyni, varðstjóra á Akureyri, sem er einn af þjálfurum. Þar er gerð nokkur grein fyrir þeirri aðferðafræði sem verið er að innleiða og þjálfar lögreglumenn í að nota en í örstuttu máli má segja að hún felist í því að aka þannig að hin almenna umferð hafi tök á að vita af ökutækinu sem er í forgangsakstri, henni sé gefið hæfilegt svigrúm til að koma sér frá leið ökutækis í forgangi og um leið sé hert á öllum varúðarráðstöfunum við aksturinn, ökutækinu og umhverfinu hlíf og sparnaði náð í sliti og eldsneytisnotkun.

Framtíðin

Ljóst er að með áframhaldandi hraða á verkefninu verður búið að þjálfar 350 lögreglumenn fyrir lok næsta

árs. Búast má við að jöfnum höndum verði þjálf- aðir lögreglumenn sem ekki tilheyra hinum eiginlega markhópi og stefnt er að því af hálfu starfshópsins að sem flestum lögreglumönnum standi þessi þjálfun til boða en það fer að sjálfsögðu eftir því hvernig stjórn- endur embættanna forgangsraða sínum fjármunum á hvaða hraða verkefnið vinnst.

Starfshópurinn hefur lýst því í áfangaskýrslum að rétt sé að stefna að því að skilyrt verði að þeir einir aki forgangsakstur sem lokið hafa þjálfun í honum og ekki er talið fráleitt að stefna að því að með tíð og tíma verði AMF sérstakur ökuréttindaflokkur líkt og er t.d. í Noregi. Því hefur verið unnið eftir því skipulagi að láta nemendur fara í gegnum mat á færni og einnig skriflegt próf, svo hægt sé að fullyrða að þeir hafi lokið námskeiði skv. námskrá Lögregluskólans ef yfirvöld kysu að leggja það til grundvallar AMF-ökuréttindum. En af því þessi hluti greinarinnar fjallar um framtíðina er rétt að komi fram að það er skoðun þeirra sem að þessu verkefni koma að allir sem aka forgangsakstur ættu að uppfylla sömu kröfur og aka eftir sömu hug- myndafræði og því er freistandi að leggja það til að AMF-námskeiðin verði haldin fyrir alla viðbragðs- aðila en ekki einungis lögreglu.

Mat á árangri

Það er ljóst að með þessu átaki hefur orðið vitund- arvakning innan lögreglunnar, og einnig hjá öðrum viðbragðsaðilum, um þá ábyrgð sem fylgir AMF. Það eitt er árangur. Það má ekki síður greina árangur í því að allar tölur hingað til sýna að beinn fjárhagsleg- ur ávinningur hefur verið af námskeiðinu. Það kostar

Akureyri, 14.04.2010

AMF – akstur með forgangi

„Raggi, þú átt að fara á AFM-námskeið í næstu viku.“ Svo hljóðuðu skilaboð aðstoðaryfirlög- regluþjónsins til mín einn daginn.

„Akstur með forgangi, er það ekki eitthvað sem væri æskilegra að senda þá sem starfað hafa mun styttra en ég? Ég er jú með yfir 20 ára starfsreynslu og búinn að aka nánast óteljandi forgangrakstra bæði hér á Akureyri og í henni Reykjavík,“ var svar mitt til aðstoðaryfirlög- regluþjónsins.

Dagur 1. Byrjað var á bókinni. Góður fyr- irlestur. Þar kom svo sem ekkert mikið nýtt fram sem ég ekki vissi um Volvo. En þegar var

farið að tala um tæknina sem notuð er við akst- urinn kom annað hljóð í strokkinn. Nota ljósin, ljóskastara og háu ljós lögreglubifreiðarinnar og beinskiptingu sjálfskiptingarinnar (TIP TRO- NIC) og minnka eftir mætti hljóðmerkjanotk- un, er ekki allt í lagi með þessa menn? Við erum á sjálfskiptum ökutækjum enda komin á 21 öld- ina og látum bílana sjá um skiptinguna sjálfa enda er girkassi þeirra til þess gerður. Nei nei, nota beinskiptinguna.

Eftir hádegi var farinn forgangsakstur um göt- ur Akureyrar og nágrenni og nýja tæknin notuð sem gekk hálfbrösuglega (beinskiptingin) en þó.

Dagur 2. Fyrirlestur gagnlegur og góður. Eft- ir hádegi var farinn forgangsakstur til Reykja- víkur en engir ljóskastarar (ekki til staðar), bara háu ljós lögreglubifreiðarinnar og beinskipting. Gekk vel enda lítil umferð og beinn og breiður vegur.

Dagur 3. Fyrirlestur mjög góður. Aksturs- æf- ingar á flugbraut algjör snilld, að fá að kynnst lögreglubifreiðum frá grunni er eitthvað sem ég hefði ekki getað trúað (hélt að ég kynni þetta allt, enda yfir 20 ára reynsla), að fá að kynnst

öllum þeim tæknibúnaði sem er í Volvo undir akstursálagi var hreint ótrúlegt. Frábær affelg- unardagur.

Dagur 4. Akstur með forgangi í Reykjavík. Að fá að kynnast og sjá hvað þessi nýja tækni er gríðarlega virk ef hún er notuð rétt var magnað. Að minnka hljóðmerkjanotkun u.þ.b. 30 – 40%, nota meira háu ljósin og ljóskastarana (mikið ljósmagn) í umferðinni á stóru stofnbrautum í dagsbirtu og sjá hvernig ökumenn í nánast öllum tilfellum sáu og viku fyrr fyrir lögreglu- bifreiðinni, mun fyrr en það sem ég þekkti frá mínum fyrri árum í Reykjavík. Minnka notkun á bremsum um u.þ.b. 30% (beinskiptingin). Það að kenna mér að biða eftir því að ökumenn opn- uðu leið lögreglubifreiðarinnar á stóru gatna- mótunum sem voru þéttsetin af ökutækjum var ótrúlegt að kynnast og það að mestu bara með ljósmagni.

AMF-námskeið mæli ég með að allir fari á, líka þeir sem búnir eru að vera í lögreglu til fjölda ára.

*Takk kærlega fyrir mig,
Ragnar Kristjánsson, Akureyri*

vissulega mikla fjármuni að þjálfá fólk á fullum launum en ef tekst að koma í veg fyrir eitt alvarlegt slys má segja að sú fjárfesting hafi skilað sér. Það er einmitt það viðhorf sem hefur ríkt alls staðar innan lögreglunnar frá því átakið hófst. Stjórnendur senda sitt fólk í þessa þjálfun, þrátt fyrir þrengingar og sparnað, bílamiðstöð hefur lagt mikið af mörkum til að átakið geti gengið og leiðbeinendur hafa bætt þessum verkefnum ofan á sín daglegu störf án þess að þiggja neina sérstaka umbun fyrir. Þetta sýnir allt hvaða augum skipulagsheildin lítur það og sýnir mikla framsýni og stórhug.

Niðurlag

Við í Lögregluskólanum höfum oft á undanförunum árum lagt af stað í verkefni sem mörgum hafa þótt vera nokkuð stórtæk og jafnvel meira en það. Þetta verkefni er vissulega eitt þeirra. Það hefur verið verulega ánægjulegt að fá að stýra því, starfshópurinn hefur staðið eins og klettur með Lögregluskólanum og að öðrum ólóstudum, sem lagt hafa mikið á sig þar, er sérstök ástæða til að hrósa framsýni forystu Landsambands lögreglumanna sem hefur skilið að hér er um mikilsvert öryggis- og vinnuverndarmál að ræða og stutt við það af einurð. Ég hef ekki nefnt mörg nöfn í þessum pistli en ég get ekki sett punktinn öðruvísi en að nefna Agnar Hannesson, þjónustustjóra bílamiðstöðvar. Hann er hin hagsýna húsmóðir í þessu verkefni og hefur ævinlega getað greitt götur þegar eitthvað hefur á bjátáð. Einkunnarorðin hans, „ekkert mál“, læt ég vera lokaorðin.

EHH

Sjá í þessu sambandi drög að nýjum umferðarlögum þar sem í fyrsta sinn er minnst á þjálfun og einnig gildandi reglugerð um neyðarakstur þar sem stjórnvöld féllust á að heimila notkun hljóð- og ljósmerkja við þjálfun án þess að kröfur séu gerðar til þjálfunar þeirra sem aka.

Heimild: Bílamiðstöð ríkislögreglustjórans.

Greinarhöfundur er þeirrar skoðunar að nota ætti aðferðafræði þá sem þróast hefur hjá RNU (Rannsóknarnefnd umferðarslysa) þar sem slys eru greind og niðurstöður birtar til að draga megi af þeim lærdóm sem nýtist allri skipulagsheildinni.

Sjá t.d. H:63/2000 og 267/1993.

Samkvæmt mörgum erlendum rannsóknum (sjá t.d. Per Fröyland, 1983 og Transportökonomisk institutt,

2000, Risiko ved utrykningskjøring) er forgangsakstur margfalt hættulegri en almennur akstur og einnig margfalt hættulegri en akstur sömu ökutækja þegar ekki er ekinn forgangur.

Í skipunarbréfi starfshópsins frá 22. janúar 2008 segir m.a. um verkefni hans að hann eigi að skilgreina markhóp sem þarf á akstursþjálfun að halda, skoði stefnumótun í málaflokknum, endurskoði reglur um ökutæki lögreglu, m.a. með hliðsjón af því hverjir megi aka forgangsakstur, framkvæmi frekari kostnaðargreiningu, skoði aðgengi að ökutækjum vegna þjálfunar og skoði akstursþjálfun og akstursaðstæður.

Í Noregi er krafist sérstakra ökuréttinda, flokks 160, til að mega aka forgangsaksturs (sjá FOR 2009-06-12 nr 637: Forskrift om krav til opplæring, prøve og kompetanse for utrykningskjøring (utrykningsforskriften)). Viðbragðsaðilar þar í landi þurfa því að standast sérstakt ökupróf, bóklegt og verklegt, í forgangsakstri.

Kostnaður af komu þjálfaranna hingað var að fullu greiddur af fjárveitingu LSR.

Þegar verkefnið var komið vel af stað var tekin um það ákvörðun að mennta fleiri þjálfara. Var þá haldið sérstakt námskeið fyrir tvo lögreglumenn og einn sjúkraflutningamann sem allir eru einnig ökukennarar. Því eru alls 15 viðurkenndir AMF-þjálfarar viðbragðsaðila að vinna að þessu verkefni.

Eftir vandlega yfirvegun varð það niðurstaðan að þjálfun, sem veitt yrði utan suðvesturhornsins væri ekki sambærileg þeirri sem unnt var að veita á því svæði enda kallar þjálfunin á að umferðarmannvirki séu hæfilega flókin og að umferð sé meiri en hægt er að búast við víðast hvar annars staðar á landinu. Því var tekin um það ákvörðun að öll þjálfunin færi fram á SV-horninu en þar sem þjálfarar eru til staðar á Vestfjörðum, Akureyri og Eskifirði væri hægt að hefja þjálfun og fræðslu en koma með nemendur inn á námskeið í LSR og ljúka þjálfuninni þar.

Það er sérstaklega til fyrirmyndar að Fræðslu- og starfsþróunarsjóður LL styrkti LSR við þennan þátt verkefnisins þannig að aðeins lítill hluti kostnaðar var greiddur af fjárveitingu Lögregluskólans.

Könnun hefur leitt í ljós að ekki er fráleitt að álykta að þjálfun 350 lögreglumanna í AMF kosti álíka mikla fjármuni og eitt alvarlegt umferðarslys myndi kosta samfélagið í beinhörðum peningum, að ógleymdum þjáningum, sem ekki er hægt að meta til fjár. Þessi ályktun er studd gögnum frá tryggingafélagi vegna eins tiltekins umferðarslyss sem ökumaður í AMF olli.

Estirtaldir aðilar óska lögreglumönnum velfarnadar í starfi

Norðanfiskur ehf.
Vesturgötu 5
Plast-X ehf. Ægisbraut 23
Runólfur
Hallfreðsson ehf.
Álmskógum 1
Skagaverk ehf.
Skarðsbraut 11
Smurstöðin Akranesi sf.
Smíðjuvöllum 2
Spölur ehf.
Mánabraut 20
Straumnes ehf.,
rafverktakar
Krókatúni 22-24
Vignir G. Jónsson ehf.
Smíðjuvöllum 4

Borgarnes

Blómaborg
Borgarbraut 58-60
Bókhalds
og tölvuþjónustan
Böðvarsgötu 11
Framköllunarþjónustan ehf.
Brúartorgi 4
JG vélar sf
Lindarholt
Jörvi ehf. vinnuvélar
Hvanneyri
Landnámssetur Íslands
Brákarbraut 13-15
Langholt ehf. - Baulan
Borgarbyggð
Lögfræðistofa Inga Tryggva-
sonar ehf.
Borgarbraut 61
Nesafi sf.
Böðvarsgötu 5
Samtök sveitarfélaga á Vest-
urlandi
Bjarnarbraut 8
Skorradalshreppur
Grund
Trésmiðja Pálma
Hálsun Skorradal
Velverk ehf. Brúarhraun
Borgarbyggð
Völundur Sigurbjörnsson
Kvíaholti 12
Þjónustumiðstöðin
Húsafelli ehf.
Húsafelli 3

Stykkishólmur

Fimm fiskar ehf.
Frúarstíg 1
HringHótel
Stykkishólmur ehf.
Borgarbraut 8
Narfeyri ehf.
Ásklífi 10
Sýslumaður
Snæfellinga
Borgarbraut 2

Grundarfjörður

Farsæll ehf.
Eyrarvegi 16

Ólafsvík

Fiskiðjan Bylgja hf.
Bankastræti 1

Hellissandur

Esjar ehf.
Hraunási 13
Nónvarða ehf.
Bárðarási 6
Skarðsvík hf.
Munaðarhóli 10

Búðardalur

Sýslumaðurinn
í Búðardal
Miðbraut 11

Ísafjörður

Akstur og löndun ehf.
Pólgötu 10
BK bílasprautun
og réttingar ehf.
Seljalandsvegi 86
Frystikerfi ehf.
Suðurgötu 9
Fræðslumiðstöð Vestfjarða
Suðurgötu 12
Hamraborg ehf.
Hafnarstræti 7
Héraðsdómur Vestfjarða
Hafnarstræti 1
Hótel Ísafjörður
Silfurtorgi 2
KNH ehf.
Grænararði
Stjörnunbílur ehf.
Tangagötu 22
Sýslumaðurinn á Ísafirði
Hafnarstræti 1
Útgerðafél. Kjölur
Urðarvegi 37
Verkstjórafélag Vestfjarða
Móholti 3

Bolungarvík

Bolungarvíkurkaupstaður
Aðalstræti 12
Fiskmarkaður
Bolungarv.
og Suðureyrar ehf.
Hafnargötu 12

Súðavík

Súðavíkurhreppur
Grundarstræti 1-3

Flateyri

RKÍ Önundarfjarðardeild
Ólafstúni 7
Sytra ehf. Ólafstúni 2

Patreksfjörður

Fjölval Verslun
Þórsstötu 10

Gistiheimilið Bjarkarholt
Barðaströnd
Oddi hf.
Eyrargötu 1
Smur og dekkþjónusta
Aðalstræti 3
Sýslumaðurinn á Patreksfirði
Aðalstræti 92
Vesturbyggð
Aðalstræti 63

Tálknafjörður

Bókhaldsstofan Tálknafirði
Strandgötu 40
Gistiheimilið Bjarmalandi ehf.
Bugatúni 8
Þórsberg ehf.
Strandgötu 25

Þingeyri

Gistihúsið við Fjörðinn
Vallargötu 15
Véla- og bílaþjón Kristjáns ehf.
Hafnarstræti 14

Brú

Bæjarhreppur
Skólahúsinu á Borðeyri
S.G. Verkstæði ehf.
Borðeyri

Hólmavík

Kaupfélag Steingrímsfjarðar
Höfðatúni 4

Kjörvogur

Hótel Djúpvík ehf.
Árneshreppi

Hvammstangi

BBH útgerð ehf.
Hvammstangabraut 43
Ferðaþjónustan Dæli, Víðidal
Dæli
Slökkvistöðin
Hvammstanga
Hvammstangabraut 5
Veðifélag Arnarvatnsheiðar
og Tívdægru
Staðabakka 1
Veitingaskálinn Víðigerði
Víðigerði, Víðidal

Blönduós

Stéttarfélagið Samstaða
Þverbraut 1
Sýslumaðurinn á Blönduósi
Hnjúkabyggð 33

Skagaströnd

Rafmagnsverkstæðið
Neistinn ehf.
Strandgötu 32

Sauðárkrókur

Aldan stéttarfélag
Borgarmýri 1
Bifreiðaverkstæði Kaupfélags
Skagfirðinga
Vatneyri 2
Héraðsdómur Norðurlands
vestra
Skagfirðingabraut 21
K-Tak hf.
Borgartúni 1
Ræsting og bón ehf.
Viðihlíð 4
Sparisjóður Skagafjarðar
Ártorgi 1
Stoð ehf. - verkfræðistofa
Aðalgötu 21
Sýslumaðurinn á Sauðárkróki
Suðurgötu 1
Verslun Haraldar Júlíussonar
Aðalgötu 22
Verslunarmannafélag Skaga-
fjarðar
Borgarmýri 1
Vörumiðlun ehf.
Eyrarvegi 21

Varmahlíð

Akrahreppur - Skagafirði
Miklabæ
Langamýri fræðslusetur
Löngumýrarskóla

Hofsós

Bifreiðaverkstæðið Pardus ehf.
Suðurbraut
Grafarós ehf.
Austurgötu 22
Fljót

Siglufjörður

Allinn ehf. - Sportbar
Aðalgötu 30
Málaraverkstæðið ehf.
Ránargötu 14
Siglufirðingur hf.
Gránugötu 5

Akureyri

Ásbyrgi - Flóra ehf.
Frostagötu 2a
B. Jensen
Lón
Bakarið
við Brúnna
Gleráreyrum 2
Bilaverkstæði Akureyrar
Óseyri 6
Bæjarverk hf.
Rauðamýri 11
Dragi ehf.
Syðri Tjörnnum
Ekill ehf. - www.ekill.is
Holtateigi 19
Form ráðgjöf ehf.
Eyrarvegi 1

G.V. gröfur ehf.
Frostagötu 4a

Garðyrkjustöðin Brúnalaug
Eyjafjarðarsveit
Gámaþjónusta
Norðurlands hf.
Laufásgötu 1
Girðingarvinna ehf.
Litluhlíð
Húsbílar ehf.
Njarðarnesi 2
Íþróttamiðstöð Glerárskóla
Kaffi Torg
Glerártorgi
Kjarnafæði hf.
Fjölhnjúta 1b
Ljósko ehf.
Ásabyggð 7
Lostæti ehf.

Naustatanga 1 box 234
Malbikun KM
Flögusiðu 2
Meðferðarheimilið Laugalandi
Arnarstöðu 7
Miðstöð ehf.
Draupnisgötu 3g
Netkerfi og tölvur ehf.
Steinahlíð 7c
Raf ehf.
Óseyri 6
Rafmenn ehf.
Fjölhnjúta 36
Rafós sf.
Skipagötu 14
Raftákn ehf.
Glerárgötu 34
Samvirkni ehf.
Hafnarstræti 97 Box 73
Slökkvilið Akureyrar
Árstíg 2
Straumrás ehf.
Furuvöllum 3
Svalbarðsstrandarhreppur
Ráðhúsinu Svalbarðseyri
Útfararþjónusta kirkjugarða
Akureyrar ehf.
Höfða v/ Þórunnarstræti
Viðar ehf.
Fjölhnjúta 2b

Dalvík

Dóttir Skradarans - Gallery
og vinnustofa
Skiðabraut 4
Gistihúsið Skeið
www.thule-tours.is
Skeið
Hýbýlamálun
Reynihólar 4
Klaufi ehf.
Klaufabrekum
Lögreglufélag Eyjafjarðar
Gunnarsbraut 4
Salka Fiskmiðlun hf.
Ráðhúsinu
Sportvík
Skiðabraut 2
Steypastöðin Dalvík ehf.
Sandskeið 27

Aðferðafræðin í „Akstri með forgangi“

Nemendur þurfa að standa skriflegt próf með 70 % árangri

Það að setjast niður með þaulreyndum lög-
reglumönnum og nefna við þá að námskeið í
akstri lögreglubifreiða í forgangsakstri standi
fyrir dyrum fékk marga þeirra í fyrstu til að
ranghvolfa í sér augunum og tjá sig síðan skýrt
og skorinort um það að þeir kunni slíkt og slíkt
námskeið sé tíma- og peningasóun. Nú, þegar
nálægt 200 lögreglumenn hafa setið þessi
námskeið frá haustinu 2008, hefur tónninn
breyst, lögreglumenn sem búnir eru að hlýða
á boðskapinn og tileinka sér þá aðferðarfærði
sem í þessu felst bera þessu góða sögu og segja
flestir að þetta hafi verið löngu tímabært.

Þegar við hófum að innleiða þessa aðferð-
arfræði í „Akstri með forgangi (AMF)“, eins og
það er nefnt, var okkur alveg ljóst að við værum
ekki að fara að kenna neinum að keyra, við vær-
um að innleiða verklag við akstur lögreglubif-
reiða í forgangsakstri með þeim hætti að skapa
sem minnsta röskun í umferðinni fyrir aðra veg-
farendur, að akstur lögreglumanna yrði öruggari
og til þess fallinn að minnka slysaþættuna, að
lögreglumenn kæmu í góðu jafnvægi á vettvang
að loknum forgangsakstri og væru vel starfhæf-
ir til að fást við þau verkefni sem þeir væru að
fara að sinna hvers eðlis sem þau væru. Þá var
eitt af lykilatriðunum að fá lögreglumenn til að
gefa öðrum vegfarendum skýr skilaboð á sam-
ræmdan hátt um það hvernig við vildum að þeir
brygðust við þegar ökutæki viðbragðsaðila ætti
leið um í forgangsakstri og var því nauðsynlegt
að leggja skýrar línur um það með hvaða hætti
við gætum komið slíkum skilaboðum frá okkur.

Fyrsta verk þeirra norsku leiðbeinenda sem
innleiddu þetta fyrir okkur var að upplýsa um
mikilvægi þess að lögreglubifreiðar sem nota á
í AMF skyldu búnar aukaljós, þ.e. kösturum,
og það að notast við háljósablikk frá aðalljósum
lögreglubifreiðanna og þessara aukaljósa ásamt
hinum hefðbundnu bláu blikkljósum gæfi öðrum
vegfarendum skýr skilaboð langar leiðir um að

þar væri ökutæki í forgangsakstri á ferðinni sem
þyrfti að komast leiðar sinnar sem fyrst. Gæfi
það ekki sist mjög greinargóð skilaboð til vegfar-
enda sem kæmu úr gagnstæðri átt þar, sem það
ætti við, og væru þeir ökumenn almennt mjög
hjálflegir við að greiða götu ökutækis í forgang-
sakstri með því að færa sig vel út í kant.

Þegar lögreglumenn aka AMF er að mörgu
að hyggja og finnst nú mörgum mönnum áreit-
ið nægjanlegt í hinni dags daglegu umferð. Þau
helstu atriði sem ég vil nefna er staðsetning lög-
regluökutækis, hraði, merkjagjöf, yfirsýn, sýni-
leiki, þolinmæði, skipulagning akstursins og að
vera með „plan B“.

Aðstæður í AMF eru misjafnar, mismargar
akreinar, lítill og stór gatnamót, mismikil umferð,
íbúðarhverfi með hraðahindrunum svo að eitt-
hvað sé nefnt en aðferðarfræðin er alltaf sú sama.
Við höfum blá blikkljós kveikt, blikkum háljós-
um og kösturum – reglulega, ekki of hratt né of
hægt, höldum okkur á vinstri akrein, séu fleiri en
ein akrein í hvora átt, þar sem ein akrein er skal
ekið við miðlínu og jafnvel yfir hana ef mögulegt
er því nauðsynlegt er að koma skilaboðum í
vinstri spegla þeirra vegfarenda sem á undan eru
með þeim hætti að þeir séu beðnir um að færa
til til hægri. Notkun hljóðmerkja er nauðsynleg
við ákveðnar aðstæður, s.s. við stór gatnamót og
í mikilli umferð þar sem hraðinn er ekki mjög
mikill. Hins vegar hefur það sýnt sig að þar sem
hraði er mikill er notkun hljóðmerkja að skila
litlu. Lögreglumadur í AMF þarf að hafa góða
yfirsýn yfir það svæði sem fram undan er hverju
sinni og ná að „lesa umferðina“ og þá skiptir
miklu máli að hraði lögreglubifreiðarinnar sé
réttur og gírstaða en í þessari þjálfun er lögreglu-
mönnum gert að tileinka sér að nota ekki sjálf-
skiptinguna með hefðbundnum hætti heldur að
handskipta til að lögreglubíllinn sé ætíð í viðeig-
andi gír þegar upptakið þarf að vera rétt og eins
til að mótstaðan í gírnum aðstoði þegar hemla

þarf og þar með minnkar álagið á hmlakerfið.
Þá skiptir miklu máli að ökutæki okkar séu eins
sýnileg og kostur er og nauðsynlegt er að lög-
reglumenn séu meðvitaðir um hvaða möguleika
/ úrræði aðrir vegfarendur eiga til að geta hliðr-
að til fyrir okkur því stundum eru bara aðstæður
þannig að ökumenn sem vilja geta greitt götu
okkar hafa lítil sem engin úrræði til þess á þeim
stað sem þeir eru hverju sinni, á þetta s.s. við þar
sem háir kantsteinar eru til hliðanna og í jarð-
göngum. Við slíkar aðstæður er nauðsynlegt að
draga andann djúpt og rólega.

Síðast en ekki sist er nauðsynlegt að lög-
reglumenn þekki þau ökutæki sem þeir aka á í
forgangsakstri og séu meðvitaðir um hvert ást-
and þeirra sé og átti sig á því hvar mörkin liggja,
þ.e. ökuhraðinn og aksturseygileikar við þær
aðstæður sem menn aka hverju sinni. Það er jú
ekki alveg sami hlutur að aka á stofnbraut eða í
íbúðarhverfi með mörgum hraðahindrunum og
kröppum beygjum. Það er ekki bara nóg að lög-
reglumenn komist heilir á áfangastað heldur þarf
bíllinn að komast þangað líka og vera síðan klár í
næsta verkefni. Förum því vel með bílana.

Mín lokaorð snúa að því að minna menn á
að þrátt fyrir aukna þjálfun í þessum fræðum
hefur það ekkert breyst að ábyrgðin hvílir öll á
ökumanninum til þess að vel fari og er það því
jafn-nauðsynlegt sem áður fyrr að lögreglumenn
séu vel undirbúnir og í góðu jafnvægi þegar þeir
takast á við svona krefjandi verkefni sem for-
gangsakstur er.

*Hermann Karlsson,
varðstjóri í lögreglunni á Akureyri og leið-
beinandi í AMF.*

35. landsmót lögreglunnar í innanhússknattspyrnu

Þriðugasta og fimmta landsmót lögreglunnar í innanhússknattspyrnu fór fram á Sauðárkróki dagana 19. og 20. mars. sl. Alls skráðu 12 lið sig til keppni að þessu sinni og þurfti því að skipta mótinu upp í tvo riðla.

Í A-riðli voru lið RLS 1, Suðurnes, Norðurland vestra, Snæfellsnes, LRH 2 og sameiginlegt lið Borgarness/Húsavíkur.

Í B-riðli voru lið Akraness, Akureyrar, LRH 1, LRH 3, RLS 2 og lið sérstaks saksóknara sem spilaði undir merkjum FC Tortóla.

Mótið sjálf var sett í íþróttahúsinu á Sauðárkróki kl.18:00 og var það Stefán Vagn Stefáns-son yfirlögregluþjónn sem setti mótið. Leikmenn minnstust félaga okkar, Sveins Bjarka Sigurðssonar, með einnar mínútu þögn við setninguna.

Á föstudeginum 19. mars var leikið á tveimur stöðum, A-riðill var leikinn í íþróttahúsinu á Sauðárkróki en B-riðill var leikinn í íþróttahúsinu í Varmahlíð og hófust fyrstu leikir á báðum stöðum um kl.18:30.

Öllum leikjum á föstudagskvöldinu var lokið fyrir kl. 22:00 og hittust öll liðin á Kaffi Króki á Sauðárkróki þar sem menn gæddu sér á kjötsúpu

og svöluðu þorsta sínum. Matti í Pöpunum mætti svo á svæðið og lék á gítar með aðstoð Andra Fannars sem leysti hann óumbeðinn af nokkrum sinnum.

Leikar hófust svo upp úr kl. 09:00 á laugardagsmorgninum í íþróttahúsinu á Sauðárkróki en allir leikir fóru þar fram á laugardeginum. Þar var riðlakeppnin kláruð og í framhaldinu var liðunum skipt í tvo milliriðla. Að milliriðlum loknum var spilað um sæti og urðu úrslit úr þeim leikjum eftirfarandi:

Leikur um 11. sæti: RLS2 1-1 LRH2

Leikur um 9. sæti: Snæfellsnes 6-2 Akureyri

Leikur um 7. sæti: LRH3 4-3 FC Tortóla

Leikur um 5. sæti: Borgarnes/Húsavík 3-1 Suðurnes

Leikur um 3. sæti: LRH1 4-1 Norðurland vestra

Leikur um 1. sæti: RLS1 3-2 Akranes

Lið RLS1 sigraði lið Akraness í hörkuspennandi úrslitaleik og endurheimti þar með bikarinn sem þeir hafa verið ansi iðnir við að vinna síðastliðin ár.

Lokahófið fór fram á skemmtistaðnum Mælifelli þar sem í boði var gómsætt hlaðborð. Að loknu borðhaldi fór fram hefðbundin verðlaunaafhending. Sigurjón Jónsson, Akranesi, var markahæstur á mótinu með 22 mörk og verður það að teljast ansi vel af sér vikið. Jóhann Örn Guðbrandsson, RLS1, var valinn besti leikmaður mótisins.

Einnig voru veitt öllu óhefðbundnari verðlaun á vegum mótshaldara, en þess ber að geta að þau tengjast ÍSL ekki á nokkurn hátt. Einar Júlíusson, RLS1, fékk verðlaun fyrir minnstar framfarir, Jóhann Örn Guðbrandsson, RLS1,

var valinn ofmetnasti leikmaðurinn og Hjálmar Hallgrímsson, Suðurnesjum, fékk sérstök verðlaun frá dómurum mótisins fyrir að vera leiðinlegastur á velli.

Vertinn á Mælifelli var einstaklega ánægður með ræðu yfirlögregluþjóns á lokahófinu og talaði um gífurlega söluaukningu á barnum meðan á ræðunni stóð.

Lokahófið sjálft var á léttum nótum og menn voru ekkert að taka hlutunum allt of alvarlega.

Að lokahófinu loknu opnaði Mælifell fyrir gesti

og gangandi og steig hljómsveitin Spútínik á svið og hélt uppi fjörinu fram á nótt.

Við hér í lögreglunni á Sauðárkróki erum ánægð með hvernig til tókst og viljum þakka öllum þeim sem mættu á landsmótið fyrir góða viðveru og ánægjulegar stundir. Menn voru sjálfum sér og embættum sínum til sóma, bæði innan vallar sem utan.

Dómarar mótisins völdu lið heimamanna þrjúasta liðið.

Sigurður J. Stefánsson

Stuttfréttir

Norræna lögregluþróttasambandið NPIF

Fundur stjórnar- og tækninefndar norræna lögregluþróttasambandsins fóru fram í Reykjavík í febrúar sl. Fundina sóttu Óskar Bjartmarz sem formaður NPIF, Guðmundur St. Sigmundsson sem formaður tækninefndar og Arinbjörn Snorrason sem ritari þeirra beggja. Hinir norrænu gestir okkar gistu á Hótel Víking í Hafnarfirði en fundirnir fóru fram í Brautarholti 30. Meginástæða stjórnarfundarins var sú ákvörðun sænska lögregluþróttasambandsins að hætta við að halda Norðurlandamót í ratleikni í sumar. Fyrst var haldinn fundur tækninefndar þar sem helst var verið að fara yfir reglur hinna ýmsu greina sem keppt er í á Norðurlandamótum lögreglumanna. Þá var farið yfir mótalista næstu ára. Að þeim fundi loknum var stjórnarfundurinn haldinn. Tækninefndarmenn sátu þann fund einnig. Þess ber að geta að enginn var frá Finnlandi á þessum fundum sem rekja má til innanhússvandamála þar. Á stjórnarfundinum var mest rætt um þá ákvörðun Svía að segja sig frá því að halda Norðurlandamótið í ratleikni í sumar. Þessa ákvörðun sína tilkynntu þeir fyrst í upphafi ársins. Þeir báru við peningaleysi og einnig hinu að ratleiknimótin eru haldin á tveggja ára fresti en þeim finnst að þau eigi að halda á fjögurra ára fresti. Sitt sýndist hverjum um þessa ákvörðun Svía en helst voru þeir gagnrýndir fyrir það hversu seint þeir tilkynntu þessa ákvörðun því ef þeir hefðu gert það fyrr hefði hugsanlega mátt finna annan mótshaldara. Almennt voru fundarmenn sammála því að Norðurlandamót eigi að halda á fjögurra ára fresti en ákvörðun um það þarf að taka á þingi. Annað málefni sem mikið var rætt um og tengdist ákvörðun

Svíanna er fjárhagsleg staða lögregluþróttasambandanna. Hún hefur versnað mikið hjá þeim öllum og helgast það helst af því að samningar við Norrænu sakamálabókina gefa ekki af sér eins og áður. Þá hefur það gerst hjá öllum samböndum að samningarnir hafa breyst mikið og dregið hefur úr vægi þeirra. Þá var og farið yfir stöðu tilkynninga á Norðurlandamótið í júdó, lyftingum og grísk-rómverskri glímu sem fyrirhugað er að halda á Íslandi í maí í ár. Samkvæmt reglum var útlit fyrir að af mótinu

yrði ekki en enn þá voru nokkrir dagar eftir af tilkynningarfresti. Að loknum góðum fundi var farið með fundarmenn í skoðunarferð, byrjað í Helligshéðarvirkjun en síðan haldið að Gullfossi, Geysi og Þingvöllum.

Evrópska lögregluþróttasambandið USPE

Fundur stjórnar USPE var haldinn á Íslandi 13. mars sl. Innan USPE er þess farið á leit við þjóðir sem ekki treysta sér til þess að halda þing

Mótalisti: 2010

Landsmót:	Umsjón/mótsstaður	Dags.
Skotfimi	Skotnefnd ÍSL	
Golf	Suðurnes	ágúst
Öldungamót í innanhússknattspyrnu		
Norðurlandamót:		
Evrópumót:		
Maráþon	Prag/Tékklandi	07. – 10. maí
Knattspyrna	Aþena/Grikkland	22. – 31. maí
Handknattleikur kvenna	Damp/Þýskaland	07. – 13. júní
Þríþraut	Kitzhübel/Austurríki	09. – 12. júlí
Frjalsar íþróttir	Donezk/Úkraína	20. – 24. september

Alþjóða lögregluþróttasambandið USIP

Þann 17. febrúar sl. var haldið þing Alþjóðalög-
regluþróttasambandsins í Kuwait. Ísland var
með í því að stofna USIP árið 1990 í tengslum
við 40 ára afmæli USPE. Við höfum ekki tek-
ið þátt í starfsemi sambandsins frá upphafi að
öðru leyti en að vera með í stofnun þess. Í byrj-
un febrúar sl. kom boð frá kuwaitíska lögreglu-
þróttasambandinu til formanns ÍSL um að
koma til Kuwait og dvelja þar meðan á þinginu
stæði en þarna fór einnig fram alþjóðlegt skot-
íþróttamót lögreglumanna. Óskar Bjartmarz
formaður ÍSL þáði boðið en allur kostnaður,
ferða- og gistikostnaður var greiddur af gest-
gjöfunum. Skemmst er frá því að segja að allt
í kringum þingið og mótshaldið var með mikl-
um sóma og mikið lagt í sölurnar til að gera
allt sem veglegast. Skotsvæðið þar sem mótið
fór fram er sennilega eitt það besta og flottasta í
heimi. ÓB var fenginn til að afhenda verðlaun í
einni skotgreininni en það var í loftríflkeppni
karla á 10 m. ÓB sat síðan þingið sem áheyrn-
arfulltrúi en tók ekki þátt í því að öðru leyti
Lögreglustjóri Kuwait-borgar var í framboði til
formennsku í USIP og var kjörinn einróma.

ánægjulegt að sjá að mótið er aftur að ná fyrri
hæðum, 11 lið í fyrra og 12 lið í ár. Sauðkræk-
lingar, hafið þakkir fyrir.

Norðurlandamót

Eins og menn geta séð á mótalista sem
er í blaðinu er eyða þar sem getið er um
Norðurlandamót á árinu. Á árinu 2010 áttu að
vera tvö Norðurlandamót í ratleikni í Svíþjóð og
kraftsporti (júdó, lyftingar og grísk- rómversk
glíma) á Íslandi. Eins og fram kemur í umfjöllun
um stjórnarfund NPIF hættu Svíar við að halda
mótið með svo skömmum fyrirvara að ekki
var hægt að finna annan gestgjafa. Varðandi
mótið sem halda átti á Íslandi í maí kom í
ljós að þátttaka var ekki samkvæmt reglum.
Reglur NPIF segja að þátttaka þurfi að vera
minnst þrjú keppendur frá þremur löndum
í hverjum þyngdarflokki og þarf svo að vera í
öllum greinunum. Aðeins var tilkynnt um slíka
þátttöku í kraftlyftingum. Ísland hafði tilkynnt
um fimm keppendur í júdó. Þar sem þátttaka
var ekki í samræmi við reglur var mótið blásið
af. Er þetta því í fyrsta skipti í áratugi sem ekkert
Norðurlandamót verður haldið.

sambandsins að vera gestgjafar fyrir stjórnar-
eða tækninefndarfundum USPE. Stjórn ÍSL ákvað
þess vegna að verða gestgjafar fyrir þennan
marsfund. Stjórn USPE er skipuð 10 aðilum
og mættu sjö til fundarins. Stjórnarmenn gistu
á Hótel Viking í Hafnarfirði og fundurinn fór
fram á lögreglustöðinni í Hafnarfirði. Ekki
verður tíundað hér um fundarefni en þó má
geta þess að eitt af því sem var til umfjöllunar
var varðandi lyfjaprófanir sem farið er að taka
á mótum á vegum USPE en nokkur dæmi eru
um að keppendur á þeim hafi fallið á lyfjaprófi.
Óskar Bjartmarz sat fundinn sem gestur. Í lok
fundarins ávarpaði hann fundarmenn og lýsti
yfir ánægju sinni með fundinn. Lýsti hann yfir
ánægju sinni með eindrægni og aðferðafræði
formanns og ritara á fundinum sem hefði verið
önnur og verri er hann sat í stjórn USPE 1996
– 2002. Stefán Eiríksson, lögreglustjóri höf-
uðborgarsvæðisins, heilsaði upp á fundarmenn
og ávarpaði þá. Að loknum fundi var farið með
fundarmenn í skoðunarferð í Helliðarvirkj-
un og síðan Gullfoss og Geysi. Því miður var
vegna tímaskorts ekki hægt að fara á Þingvöll.
Þegar ÓB kvaddi Dietmar Schönhoff, ritara
sambandsins, benti hann honum á kort af Ís-
landi í bók sem hann hafði keypt. ÓB benti á
Eyjafjallajökul (ætlaði að benda á Mýrdalsjök-
ul) og sagði að næst þegar hann frétti af eldgosi
á Íslandi þá yrði það þarna.

Landsmótið í innanhússknattspyrnu 2010

Mótið var haldið á Sauðárkróki 19. – 20. mars
sl. Til leiks mættu 12 lið og var keppt í tveimur
riðlum. Stjórn ÍSL vill þakka heimamönnum
fyrir frábært mótshald í alla staði. Einnig er

Estirtaldir aðilar óska lögreglumönnum velfarnadar í starfi

Ólafsfjörður

Sjómannafélag Ólafsfjarðar
Brekkgötu 9

Hrísey

Hvatastaðir ehf. Eingrunarstöð
Gæluðýra Hrísey
Austurvegi 8

Húsavík

Heiðarbær veitingar sf.
Reykjahverfi
Heimabakarí - Eðalbrauð
Garðarsbraut 15
Hóll ehf.
Höfða 11
Höfðavélar ehf.
Höfða 1
Norðursigling ehf.
Hafnarstétt 9
Sýslumaðurinn á Húsavík
Útgardi 1
Vélaverkstæðið Árteigi
Árteigi - Þingeyjasveit
Víkurráð ehf.
Héðinsbraut 4

Laugar

Norðurpóll ehf.
Laugum
Reykjahlið

Dimmuborgir guesthouse
Geiteyarströnd 1

Kópasker

Rifós hf.
Kelduhverfi

Þórshöfn

B.J. Vinnuvélar ehf.
Hálsvegi 4
Geir ehf.
Sunnuvegi 3
Langanesbyggð
Fjarðarvegi 3
Trésmiðjan Brú
Brúarlandi 2

Bakkafjörður

Hraungerði ehf.
Hraunstíg 1

Vopnafjörður

Ferðapjónusta Syðri-Vík
Syðri-Vík
Nema hvað - Handverkshúsið
Hafnarbyggð
Rafskriðum 2
Verktakafyrirtækið
Ljósaland ehf.
Háholti 3

Egilsstaðir

Á hreindýraslóðum
Skjöldólfsstöðum
Birkitré sf.
Lyngási 12
Bílaverkstæði Austurlands ehf.
Miðási 2
G. Ármannsson ehf.
Ártröð 12
Gistihúsið Egilsstöðum
Egilsstöðum 1
Hitaveita Egilsstaða og Fella
Einhleypingi 1
Rafey ehf.
Lyngási 12
Shell skálinn, Egilsstöðum
Fagradalsbraut 13
Skógrækt ríkisins
Miðvangi 2-4
Sólskógur ehf.
Kaldá
Steindór Jónsson ehf.
Skógarseli 5
Sænaútsel ehf.
Merki
Trésmiðja Guðna
Þórarinssonar
Mással
Vísindagarðurinn ehf.
Tjarnarbraut 39a
Ökuskóli Austurlands
Lagarfelli 11

Seyðisfjörður

Austfar ehf.
Fjarðargötu 8
Félag opinberra starfsmanna á
Austurlandi
Garðarsvegi 6
Seyðisfjarðarkaupstaður
Hafnargötu 44
Sýslumaðurinn á Seyðisfirði
Bjólfsstöðum 7

Reyðarfjörður

Launafl ehf.
Hrauni 3

Eskifjörður

Fjarðarþrif ehf.
Kirkjustíg 2
Kría veitingasala ehf.
Skammadal 2
Réttvísi ehf.
Strandgötu 19a

Neskaupstaður

Egilsbúð - Ölver ehf.
Egilsbraut 1
G.T. ehf - Verslunin Vík
Egilsbraut 6
Hótel Capitano
Hafnarbraut 50
Laufskálinn ehf.
Nesgötu 3
Rafgeisli Tómas R. Zoéga ehf.
Hafnarbraut 10

Fáskrúðsfjörður

Vöggur ehf.
Grimseyri 11

Djúpvogur

Hótel Framtíð ehf.
Vogalandi 4
RKÍ Djúpvogssveit
Borgarlandi 30

Höfn

Bókhaldsstofan ehf.
Krosseyjarvegi 17
Hornabrauð ehf.
Dalbraut 10
Hótel Bláfell ehf.
Sólvöllum 14
Iceland Pelagic ehf.
Krossey
Jökulsárlón ehf.
Kirkjubraut 7
Króm og hvítt ehf.
Álaleiru 7
SF-47 ehf.
Fiskhóli 9
Skinney - Þinganes hf.
Krossey
Þrastarhóll ehf.
Kirkjubraut 10
Öryggi og gæsla ehf.
Hlíðartúni 5

Selfoss

A.B. skálinn ehf.
Gagnheiði 11
Bjarnabúð
Brautarhóli, Biskupst
Borgarhús ehf.
Minni-Borg, Grímsnesi
Búnaðarfélag Grafningshrepps
Villingavatni
Byggingarfélagið Árborg ehf.
Bankavegi 5
Fossvélar ehf.
Hellismýri 7
Framsóknarfélag Árnessýslu
Björnskoti, Skeiðum
Garpar ehf.
Reykjakoti 2,
Gljúfurhústaður ehf.
Gljúfri
Guðnabakarí ehf. Café
konditori
Austurvegi 31b
Héraðsdómur Suðurlands
Austurvegur 4
Hópferðabílar Guðmundar
Tyrfinngssonar
Fossnesi v/ Suðurlandsveg
Kaffi Klettur
Bjarkarbraut 26
Litli Jón ehf. (Hrói Höttur)
Austurvegi 22
Nesey ehf.
Suðurbraut 7
Rafmagnsverkstæði
Jens og Róberts
Laugarási 1

S.G. hús hf.

Austurvegi 69
Skálholtsstaður
Snúðar og snældur ehf.
Eyravegi 38
Stoðverk ehf.
Grásteinn Ölfusi
Sýslumaðurinn á Selfossi
Hörðuvöllum 1
Úthlíðarkirkja
Úthlíð Biskupstungum
Verkalýðsfélagið Bárán - Þór
Austurvegi 56
Verslunin Íris, Kjarnanum
Austurvegi 3-5
Ölfus ehf.
Eyrarvegi 2

Hveragerði

Eldhestar ehf. - Vellir Ölfusi
Völlum, Ölfusi
Hótel Ör - Örkin veitingar
Breiðumörk 1c
Kjörís ehf.
Austurmörk 15
Múras ehf.
Varmahlíð 15
Sport-Tæki ehf.
Austurmörk 4
Tannlæknastofa
Þórðar B. ehf.
Breiðumörk 18

Þorlákshöfn

Bæjarbókasafn Ölfus
Hafnarbergi 1
Fiskmark ehf.
Hafnarskeiði 21
Ice trucks ehf.
Unubakka 10-12
Sveitarfélagið Ölfus
Ráðhúsinu
Hafnarbergi 1
Veitingastofan
T Bær Selvogi
Egilsbraut 19

Stokkseyri

Flóð og fjara ehf.
Eyrarbraut 3a
Kajakferðir
Blómsturvöllum 6

Flúðir

Áhaldahúsið Steðji
Smiðjustíg 2
Flúðaleið ehf.
Vesturbún 15
Garðyrkjustöðin
Hvammur II
Hrunamannahreppi

Hella

Bílaverkstæðið
Rauðalæk ehf.
Lækjarbraut 4
Gróðrastöð Birgis
Hrafnstöftum

Pakkhúsið ehf.
Byggingavöruversl.
Suðurlandsvegi 4
Rangárþing ytra
Suðurlandsvegi 1
Verkalýðsfélag Suðurlands
Suðurlandsvegi 3

Hvolsvöllur

Búaðföng/bu.is ehf.
Stórolfsvelli
Eining sf.
Gularási
Hellishólar ehf.
- Fljótshlíð
Hellishólum
Krappi ehf.
Ormsvelli 5
Lögreglan Hvolsvelli
Hlíðarvegi 16
Rangárþing eystra
Hlíðarvegi 16

Vík

Mýrdalshreppur
Austurvegi 17
Mýrdælingur ehf.
Suðurvíkurvegi

Kirkjubæjarklaustur

Bifreiðaverkstæði
Gunnars Valdimarssonar
Íðjuvöllum 3
RKÍ Klausturdeild
Skerjavöllum 9
Skaftárhreppur -
Kirkjubæjarskóli
Klausturvegi 15

Vestmannaeyjar

Eyjablikk ehf.
Flötum 27
Fram Foods Ísland hf.
Hafnarbakka 11
Frár ehf.
Hásteinsvegi 49
Ísfélag Vestmannaeyja hf.
Strandvegi 28
Kaffi María ehf.
- Brandur ehf.
Skólavegi 1
Ös ehf.
Illugagötu 44
Pétursey ehf.
Flötum 31
RKÍ
Vestmannaeyjadeild
Hilmisgötu 11 Arnardrangur
Tollvarðfélag Íslands
Hrauntúni 34
Verslunin Miðbær sf.
Miðstræti 14
Vöruval ehf.
Vesturvegi 18
Þekkingasetur
Vestmannaeyja
Strandvegi 50

www.lsr.is

Traustur sjóður, örugg samfylgd

Meginhlutverk LSR er að taka á móti iðgjöldum sjóðfélaga og ávaxta þau í sameiginlegum sjóði til að greiða elli-, örorku-, maka- og barnalífeyri. Á vef LSR, www.lsr.is, geta sjóðfélagar nálgast yfirlit og séð heildarstöðu lífeyrisréttinda sinna og iðgjaldaskil launagreiðenda.

Hvar er þínum séreignarsparnaði best borgið?

Hugsaðu dæmið til enda

Fáðu ráðgjöf í síma 595 3400

Allianz
– tryggir þína peninga